

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Številka 47

Leto III

Posamezna številka po

2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrseva cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393.

Ljubljana, 28. novembra 1935

Naročnina za četrto leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

Miss Universum

Na svetu se res dogajajo vsakovrstne stvari, tudi takšne, da se mora človek zamisliti ob njih. Tako sem se tudi jaz zamislil, ko sem pred nekaj dnevi bral v listih zgodbo o Kemalu Atatürku in turški lepotni kraljici, ki je imela postati »Miss Universum«, pa ni postala.

Predsednik turške republike je v mojih očeh velik človek. Kar je on napravil iz svojega naroda, ne bi najbrže nobeden mogel napraviti. Samo njegovi veliki ljubezni do domovine, samo njegovi energiji in vztrajnosti gre zasluga, da je Turčija zadnjih deset let tako napredovala. Iz orientalne države, kjer je bilo mnogo več nepismenih ko pismenih, kjer so ženske hodile po ulici s tenci na obrazu — iz države, ki so jo v Evropi dajali za zgled zaostalosti, je Kemal ustvaril mlado in napredno republiko, ki se od dne do dne lepše razvija.

Gotovo veste, da gre samo Kemalu za slavo, da so Turkinje danes svobodne in enakopravne moškimi. A vendar je baš Kemal te dni nekaj napravil, kar se vam bo morda zdelo v protislovju z njegovo veliko gesto do žensk. Pa ni!

Kakor v drugih deželah, so letos tudi Turki volili svojo lepoto, »Miss Turčijo«. In kakor druge »misice«, bi bila morala tudi ona oditi v Bruselj, kjer so volili »Miss Universum«, t. j. najlepše dekle na svetu.

Dotod poteka zgodba docela vsakdanje. Nevsakdanjost se zdaj šele začne.

»Miss Turčija« — ime ji je Reziya Ahmed — je res lepota. Pred izvolitvijo za najlepšo Turkinjo je bila zaljubljena v nekega mladenciča, Selima po imenu, toda koj po izvolitvi se je začela njena ljubezen ohlajati. Selimu to ni ostalo prikrito. Z žalostnim srcem je gledal, kako se podirajo njegove sanje, zakaj le predobro je vedel, da bo njune velike ljubezni tisti dan konec, ko pojde njegova izvoljenka na tuje.

Nekega dne je mladi Selim prošil za avdience pri Kemalu. Predsednik ga je sprejel in mladenič mu je zaupal svojo neizmerno ljubezen do Reziye. Povedal mu je tudi, da hoče njegova izvoljenka v Bruselj na volitev najlepše zemljanke. Z obupom mu je potožil, da ga ima sicer rada, a kaj ko ji je več do slave kakor do ljubezni: hotela bi postati »Miss Universum«.

Predsednik turške republike je mladega Turka pazljivo poslušal in ga ljubeznivo odslavljal.

Nekaj minut je samo še manjkalo do odhoda vlaka iz Ankare v Carigrad, v Evropo, v Bruselj. Tedaj je privozi na postajo avto predsednika republike. Iz avtomobila sta stopila dva moža in povabila našo Reziyo, naj sede z njima v avto, češ da je tako zapovedal Kemal Atatürk. Sirota je ugovarjala in točila bridke solze, a zalegle ni nič: morala je k predsedniku.

V predsedniški palači sta »Miss Turčijo« že čakala Kemal in mladi ženin Selim. In kar pri priči, v kabinetu predsednika republike, je duhovnik mlada človeka poročil.

Po poroki je Kemal Atatürk napravil lepi Reziyi kratko moralno pridigo. Dejal je, da je boljše, da je postala žena vrlega Turka, kakor pa da bi jo izvolili za najlepšo zemljanke.

Vidite, tako je napravil Kemal Atatürk, človek, ki je Turkinjam dal enakopravnost z moškimi in jih vzdignil na isto stopnjo z Evropejkami. Ali je prav storil?

Bogastvo, razkošje in izobilje so rodila mnogo več hudega ko siromaštvo. Ali ni čudno, da srečamo baš v imovitejših slojih toliko nesoglasja med zakonci, da je tam iznevera tako rekoč na dnevnem redu? Vzlic obilici denarja, vzlic lepim stanovanjem in mnogoštevilni služinčadi, vzlic vsem dobrotam — ali ni čudno?

Mlade žene in dekleta gledajo življenje mnogo preveč z lepe strani. Zakon so jim lepe toalete, kino, kavarna, cigarete, nekaznovano ljubimkanje in brezdelje. Z majhnimi izjemami se nobena ne zaveda svoje velike odgovornosti; v zakon se vržejo kakor plavalec, ki ne zna plavati, pa skače v vodo.

Kako sem kupil sužnjo v Hararju

Pismo angleškega trgovca iz Abesinije

Neguš Haile Selasi je pred nekaj meseci — vsaj na papirju — odpravil suženjstvo v Abesiniji. Vzlic temu pa trgovina s sužnji še zmerom bujno cvete; to dokazuje tudi pričujoče pismo nekega angleškega trgovca iz Hararja v južni Abesiniji.

V. W. London, novembra

Po povratku iz Adis-Abebe v Harar sem videl, da se je bil položaj v štirinajstih dneh hudo poslabšal; vojaki in policisti niso dobili plače in še za hrano niso imeli; zato so začeli kar pri belem dnevu pleniti trgovine in izsiljevati premožnejše ljudi.

Moj tolmač mi je povedal, da poglavarjem in uradnikom tako manjka denarja, da celo svoje sužnje prodajajo, samo da si morejo kupiti živeža.

Sklenil sem tedaj, da si ob prvi priložnosti kupim mlado sužnjo.

Abesinci mislijo, da Evropejci nič ne vedo o njihovem suženjstvu; zato sem moral iti na delo skrivaj in oprežno.

Že naslednjo noč sem šel k nekemu mešetarku s sužnjami; mož mi je obljubil, da bo uredil za zadevo, čeprav ne pojde brez nevarnosti.

Drugi dan me je mešetar posikal v hotelu, kjer sem stanoval, in me pozval s seboj; zabičil mi je le, da moram iti trideset metrov za njim in paziti, da nama ne bo sledil kak policist.

Harar je pravi labirint ulic in uličic, obdanih z visokim zidovjem; po teh vijoličih se uličičah me je peljal moj vodnik, neprestano oprežaje na vse strani, ali nas kdo ne zalezuje.

Mož je bil tako v strahu, da sva potrebovala do njegovega »tuku-

la« (koče) dobrih dvajset minut.

Zrak v tej koči bi bil neznosen, da ga ni vsaj malo razkužil dim, ki se je dvigal z ognjišča. Zakaj soba, kamor me je bil mešetar pripeljal, je bila obednica, spalnica in kuhinja — vse hkrati.

Tla so bila zbita iz surovih desk. Oprave nikake. Na zidovih so se plazili celi bataljoni muh in drugega mrčesa.

Takrat se je začel najvažnejši

gov, s posredovalnino vred (okoli 900 Din).

Možak je najmanj eno uro tožil in jadikoval, da ne more in ne more. Šele ko je videl, da se ne dam oslepariti, se je omečal in pristal.

Štirje funti niso baš mnogo za človeško bitje, toda priznati moram, da nisem bil malo razočaran, ko mi je predstavil žensko, ki ji bom poslej gospodar: divje in pla-

Abesinska dekleta pri šivalnem pouku na liceju

del najine kupčije: dogovoriti sva se morala zastran cene. Zakaj zdelo se mi je, da me hoče opliliti.

Vedel sem, da mi denarnica ne dovolj nakupa device; ta vrsta blaga je namreč zelo draga. Dejal sem mu torej, da mu ne morem plačati več ko 4 funte in 8 šilil-

ho dekle, grda celo med grdimi ženskami, ki je ta dežela toli bogata z njimi; posebno njeni čeknasti in redki zobje so me odbijali.

To sužnjo sem kupil največ zato, da doženem, kako daleč je že dozorela odprava suženjstva v Abesiniji.

Dvojno rojstvo Marka Twaina

Ob stoletnici njegovega prvega rojstva v soboto 30. t. m.

Amerika proslavlja že vse letošnje leto stoletnico enega svojih največjih sinov. Svečanosti bodo dosegle svoj višek konec tega tedna: takrat bo poteklo sto let, kar se je v Missouriju (Florida) rodil otrok nekaznega in skorajda še danes neznanega imena: Samuel Clemens. Dobrih 27 let pozneje, 2. februarja 1863, se je Samuel Clemens rodil v drugo, to pot v Virginijo-Cityju, zlatokopnem mestecu, ki ga danes ni več: rodil se je pod imenom Mark Twain. In o tem rojstvu, Mark-Twainovem, ne Samuel-Clemensovem, naj malo spregovorimo, ker je vsekakor zanimivejšo od tistega, čigar stoletnico obhajamo ta teden; zakaj, da se ni 2. februarja rodil iz Samuela Clemensa Mark Twain, ne bi letos živ krst proslavljala ne njega, še manj pa Samuela Clemensa.

Zapletena logika? Nikakor ne; berite, pa boste videli, da ni. Leta 1862 je izhajal v Virginijo-Cityju krajevni listič »Territorial Enterprise«, časnik zlatokopov in njim podobnih pustolovcev. Listič je bil kaj skromen, saj tudi ni čudo. Zato si lahko mislimo, kako se je razveselil njegov dični glavni urednik, ko je lepega dne dobil po

pošti hudo zabavno napisan članek s podpisom »Josh«: že drugi dan je članek zagledal v listu beli dan. Goodman — tako se je pisal glavni urednik — je bil trdno prepričan, da je ta »Josh« kak milijonar, ki ne mara izdati svojega imena.

Par dni nato je od »Josh« prišlo drugo pismo in nato še tretje. Tako se je po malem razvilo med njim in Goodmanom pravcato dopisovanje. Še zmerom meneč, da ima opravka s kakšnim čudaskim milijonarjem, ki si ne zna drugače pragnjati dolgega časa kakor s pisanjem, mu je Goodman nekega dne pisal, naj vendar pride osebno v Virginijo-City in postane njegov stalni dopisnik.

In res se je že drugi dan prikazal v uredništvu mlad bledikav mož, dolg ko fiziolovka, in se nekam v zadregi predstavil: Samuel Clemens, z drugim imenom Josh. Goodmanu so se sicer gradovi poridli, ko je videl, da z milijonarjem nič ne bo, no, vzlic temu je Joshua z veseljem pozdravil in ga vzel v službo; pri tej priliki mu je napravil pridigo, kako mora delati, da bo občinstvo z njim zadovoljno.

»V svojih poročilih in novicah,« ga je učil, »ne smete nikoli rabiti meglenih fraz, kakor: »V mestu govore« ali »Kakor smo izvedeli«. Zmerom morate biti jasni, zmerom govoriti brez ovinkov, tudi če niste gotovi svoje stvari. Ako se boste lovili v meglenih frazah, vas utegne kdo počiti z revolverjem; ako boste jasni in določni, ne bodo samo »utegnili« počiti vas, nego vas bodo s smrtno gotovostjo. Važno pa ni, ali ostanete živi ali ne — to je docela nepomembno. Pomembno je le, da vas bodo čitatelji brali in se vam smejali.«

Josh se je držal teh navodil svojega šefa. Zato je bilo v njegovih poročilih bore malo resnice ali pa

nič — zato so jih pa čitatelji tudi nestrpno čakali in se pri njih nasmajali do solz. Njegovo pripovedovanje je bilo docela novo, njegov humor tipično ameriški. Njegove izmišljene reportaže so užgale celo na Angleškem; častiljivi »Times« jih je celo ponatiskoval, ne sluteč, da so zgolj satire. Takrat se je Josh že podpisoval »Mark Twain«. Ko so na Angleškem odkrili, da so Mark-Twainovi članki le duhovite bodice brez realnega ozadja, se je potegnjeni »Times« razsrdil in odpravil Marka Twaina kot »divjaškega humorista« iz svojih stolpcev; poslej ga je z viška preziral.

O Marku Twainu kroži nešteto dovtipov. Tudi v našem tedniku jih srečate vsak čas.

Manj znane so njegove misli; globoka modrost je skrita v njih, časih dobrodušna, časih malce grenka. Náte jih par:

Na mnogo načinov se lahko obvaruješ izkušnje. Toda najvarnejše opraviš s strahopetnostjo.

Moje knjige so voda. Knjige velikih genijev so vino. Vsi ljudje pijejo vodo.

Kdor je do 48. leta črnogled, ve preveč. Kdor je po tem letu optimist, ve premalo.

Nekateri ljudje so zmogni samih lepih in junaških reči — samo tega ne, da bi zamočali svojo srečo nesrečnim.

Familiarnost rodi prezir — in otroke.

Ljubezen na videz najhitreje dozori, v resnici pa dozori najpočasneje. Noben mož in nobena žena ne moreta vedeti, kaj je prava ljubezen, dokler nista vsaj četrto stoletja poročena.

Razgled po svetu

Kaj se dogaja okoli nas

Ljubljana, 25. novembra

Pod gornjim naslovom bomo skušali od tedna do tedna zbrati najvažnejše dogodke po svetu in jih v pregledni obliki podati našim čitateljem. Naš namen seveda ne more biti, ustavljati se ob sleherni enodnevni politični senzaciji; za to nam preveč primanjkuje prostora. Orisali bomo v kratkih člankih le najpomembnejše dogodke preteklega tedna, s'varno in nepristransko, da si čitatelji sami ustvarijo sodbo o tem, »kaj se dogaja okoli nas«.

Proces proti kraljevim morilcem

Nerazumljiva počasnost francoske justice

Pretekli ponedeljek se je v Aixu v Provansi na Francoskem začel po 13mesečni preiskavi proces zoper soudeležence umora velikega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Proces se pa ni končal, temveč ga je sodišče odgodilo na januarsko porotno zasedanje. Zakaj? Ker je zagovornik obtožencev, francoski odvetnik Desbons, vpriparjal med razpravo incidente za incidenti, tako da ga je sodišče moralo odstraniti iz dvorane. Ker ga je zato tudi odvetniška zbornica črtala iz svoje organizacije, ne sme več zagovarjati obtožencev, novi zagovornik je pa zahteval odgoditev, da prouči obtožnico.

Beograjsko »Vreme« je ostro napadlo francosko pravosodje zaradi njegove nerazumljive zavlačevalne taktike. Namesto da bi bili Francozi čim prej skušali oprati madež, ki jih je z njim v očeh vsega sveta obrizgal marsejski atentat, in kaznovati morilce, kakor so zaslužili, t. j. s smrtjo, se jim s procesom kar nikamor ne mudi. »Vreme« omenja v zvezi s tem Gorguljev atentat na predsednika republike Doumerja: že štiri mesece po umoru je morilecva glava padla pod giljotino, Jugoslavija pa že 13 mesecev zamača čaka pravice in maskevanja za prelito kri svojega velikega kralja.

Članek »Vremena« mora podpisati vsak iskren Jugoslovan.

Bilanca dosedanje afriške vojne

Kaj so Italijani doslej dobili in koliko jih je stalo

V poldrugomesečni vojni ob abesinskih mejah so Italijani zasedli približno 20.000 km² na severu (ob Eritreji) in okoli 50.000 km² na jugu (ob Somali), skupaj torej okoli 70.000 km². Velik del osvojenega ozemlja je gorat ali puščavski, torej neploden. Šele južno od Makale se začne rodovitnejši predel. Poznavalec cenijo plodno in za naseljevanje primerno ozemlje, ki so ga Italijani doslej zasedli, na približno 10.000 km².

Po najnovejših poročilih so Italijani dobili na južnem bojišču v svoje roke vso pokrajino Ogaden (100.000 km² z 80.000 prebivalcev). Če se ta vest potrdi, se povečajo italijanske pridobitve na severu in na jugu na ca. 120.000 km², t. j. približno pol Jugoslavije.

Francoski finančni in vojaški strokovnjaki cenijo italijanske izdatke za vojne priprave do 30. septembra t. l. na približno pet milijard lir, od 1. oktobra do 15. novembra pa na 2 milijardi, skupaj tedaj 7 milijard lir (okoli 20 milijard Din).

Abesinska strategija

Abesinci so se iz početka samo umikali in se ogibali bitk z Italijani. Njihov namen je bil dvojen:

1. hoteli so pred Zvezo narodov zbuditi kar najvedovnejši vtis, da niso oni prvi napadli dobro vedoč, da je njihova usoda odvisna od tega, da čim več držav izvaja sankcije proti napadalcu;

2. hoteli so sovražnika izmamiti v divje in gorate predele, kjer pride četaštvo šele do veljave.

Dosedanji potek vojne jim je utegnil dati prav v obeh točkah.

Glede strategije v pravkar začnjenem se drugem delu vojne si abesinci še niso edini. Del generalnega štaba je za to, da naj se abesinske čete umikajo do skrajnosti in zavlačujejo s četaškim napadi sovražno prodiranje do maja, ko se bo začela deževna doba; drugi, nestrpnější vojskovodje bi pa najrajši že zdaj prešli v protinapad ali pa vsaj držali sedanje postojanke.

Angleška, nemška in francoska poročila javljajo zadnje dni o velikih italijanskih izgubah zaradi četaških napadov. Vsa poročila so si edina, da se zdaj šele najtežji del vojne začne, za Italijane tem težji, ker se bodo morali boriti na dve fronti: proti Abesincem in proti gospodarskim sankcijam.

Bolgari so odslovili diktaturo

Nekdanji beograjski poslanik predsednik bolgarske vlade

Na Bolgarskem so zadnja leta preizkusili več diktatur, a nobena se ni obnesla. Nazadnje je bil na krmilu Tošev; vladal je sedem mesecev. V soboto je odstopil, ker ni mogel izvršiti svoje naloge, t. j. izdelave nove ustave in novega volilnega reda. Vrh tega je pred kratkim prišla še zarota polkovnika Vičeva, ki je pokazala, da med Bolgari nevarno vre; med ministri so se pojavila nesoglasja, prometni in finančni minister sta odstopila in zdaj je moral iti še Tošev sam.

Novi predsednik bolgarske vlade je nekdanji bolgarski poslanik v Beogradu in dosedanj zunanji minister Kjosjevanov. Kralj mu je poveril nalogo, da likvidira diktaturo in ustvari prehod v normalne parlamentarne razmere. Nove volitve bodo najbrže sredi februarja. Kjosjevanov velja za dobrega prijatelja Jugoslavije in se zavzema za čim vzajemnejše sodelovanje med obema slovanskima državama na Balkanu.

Kaj se plete med Francozi in Nemci

Senzacionalen sestanek med Hitlerjem in francoskim poslanikom v Berlinu

Kakor bomba je prejšnji teden počila v Londonu novica: Hitler je sprejel francoskega poslanika in dve uri (!) govoril z njim. Poslanec François-Poncet že več mesecev ni iskal ne našel priložnosti za razgovor z nemškim »führerjem«. Zdaj pa kar dveurni razgovor! Vzroka dovolj, da se je London vznemiril: Angleži se vselej vznemirijo, kadar se prikažejo na obzorju obrisi še tako meglenih možnosti sporazuma med Francozi in Nemci — zakaj, smo pred kratkim skušali obrazložiti v daljšem članku.

Sestanek v Berlinu se je vršil po nemških poročilih na pobudo francoske vlade, t. j. Lavalja. Francozi bi radi sklenili z Rusi pakt, to pa bi do Nemce v oči. Ker je Laval zaradi ohladitve italijanske ljubezni v zadregi zastran zavezniškov, bi hotel z Nemci priti do znanejšega razmerja; morda bi celo kazalo Ruse v ta namen žrtvovati. Zakaj Moskva je daleč. Berlin pa dosti, dosti bliže, kakor bi bilo Francozom ljubo.

Kako se bo ta nova politika razvila, je težko reči. Nemci mnogo zahtevajo, a malo ponujajo. Hoteli bi proste roke na vzhodu, t. j. razdelili bi si radi s Poljsko rusko Ukrajino in si zavarovali hrbet na Renu. Francozi desničarji, pred Hitlerjevim prihodom najneizprosnejši sovražniki Nemcev, bi kar pristali na to; Herriotovi s socialisti in komunisti bi se pa rajši s hudicem zvezali (v tem primeru s boljševiki) kakor z Nemci. Njihov strah ni neutemeljen: Vladimir d'Ormesson, čeprav desničar, pripušča verjetnost, da bi se Nemci, ko bi si podjarmili slovanski vzhod, s vso silo vrgli na svojega »stoletnega sovražnika« ob Renu in izsilili od Francozov vsaj polovico njihovih kolonij.

Francija je na razpotju: njena politika utegne zarisati nov zemljevid Evrope.

Na Grškem imajo spet kralja

Angleži prodirajo na Balkan

V nedeljo se je grški kralj Jurij II. po dvanajstletnem izgnanstvu vrnil v svojo domovino. Grki so ga navdušeno pozdravili: v častnikih bremo, da ga je v Atenah sprejelo pol milijona ljudi.

Ves čas svojega izgnanstva je kralj Jurij preživel v Londonu. Njegove tesne zveze z angleškim dvorom niso nikakoli skrivnost; zato tisti ne sklepajo neutemeljeno, ki trde, da je obnova monarhije na Grškem prvi vidni znak nove, živahnije angleške politike na Balkanu.

Observer

Boksarjev konec

Ljubosumnost do koketne ljubimke ga je pripeljala na morišče

(I. I.*) London, novembra 8. Tragedijo boksača Bousqueta so se Londončani toliko pečali, da ni bilo policiji nič kaj všeč. Na dan njegove usmrtitve so celo demonstirali in je morala policija zaradi izgrediv arretirati več vročerknežev.

Raymond Henry Bousquet, tridesetletni Kanadčan, je bil znan boksač. Javnost ga je poznala pod imenom Del Fonatine. Njegova ljubica je bila devetnajstletna natakarka Hilda Meek. 10. julija je bil Bousquet pri Hildi v hiši njenih staršev na čajanki. Tedaj je nenadoma pozvonil telefon in neki moški glas je poklical Hildo. S tem neznanec se je dekle dogovorila za sestanek, Bousquet pa, ljubosumen kakor je bil, je zavpil: »Z nikomer se ne boš sestajala!«

»Tebe že ne bom vprašala!« ga je zavrnilo dekle.

Beseda je dala besedo in tako sta se zaljubljenca naposled resno sporekla. Kakor je Bousquet kesneje na sodniški izpovedal, je bil izgubil vso razsodnost, in sam ne ve, kdaj je potegnil samokres in dvakrat ustrelil. Drugi strel je Hildo zadell do smrti.

Ni dvoma, da je boksač storil svoje dejanje v navalu ljubosumnosti.

Ko je bil Bousquet še v Kanadi, je dobival od Hilde neprestano zaljubljena pisma. Tako mu je v nekem pismu pisala: »Kmalu bova spet srečna... Brez tebe mi ni sreče, upam pa, da bom kmalu spet pri tebi...«

Ne dolgo potem je pa boksač obupno tožil v pismo: »Vedela si, da sem poročen. Česa si hotela od mene? Dokler sem lahko zate izdal denar, sem bil dovolj dober. Ko sem bil še v Kanadi, je kar deževalo tvojih pisem. Ti si mi pokvarila življenje, naščuvala si me zoper vse. Z najlepšo in najplemenitejšo žensko na svetu si me razdvojila — z mojo ženo. Vso srečo na boksaških deskah si mi ubila; ne morem se več boriti, in temu si samo ti kriva. Take sem dobil po grbi, da se bržčas ne bom nikoli več opomogel. Srce si mi strla, toda vedi, nikogar več ne boš ugonobila.«

To pismo vse pove. Leta in leta se je boksal Bousquet na Angleškem. Letos 1932 je zmagal v dva in dvajsetih bojih osemnajstkrat; a drugo leto jih je med petnajstimi nasprotniki premagal samo še osem, in od takrat je šla njegova slava rakovo pot. Lansko leto je v štirinajstih bojih položil samo dva nasprotnika. Nekdanji svetovni mojster Ted Lewis je pripovedoval, da je bil Bousquetov poslednji nastop tako obupen, da bi ga bila morala policija prepovedati. Kanadčana so morali takrat po končanem boju spraviti za štirinajst dni v bolnišnico; dobil je bil take udarce po glavi in životu, da se mu je nekaj dni kar bledelo. Toda pri obravnavi je zdravnik-izvedenec izpovedal, da ne vidi pri Bousquetu nobenih znakov nenormalnosti. Boksačev odvnetek je sicer trdil, da je sleherni morilec ne-

normalen; hkratu je pribijal, da je Bousquet še danes ta dan zaljubljen v mrtvo dekle, saj nosi njegovo sliko neprestano na prsih. Sicer je pripravljen na to — tako je govoril zagovornik — da bo sodišče Bousqueta obsodilo, toda sodniki in porotniki prosijo, naj upoštevajo, da je obtoženec storil svoje dejanje v popolni nerazsodnosti.

Porotniki so Bousqueta vzlic temu obsodili na smrt. Boksač je sprejel obsodbo mirno in z nasmehom, potem se je pa priklonil pred sodniki, kakor bi se jim zahvalil za priznanje, ne pa kakor da bi bil pravkar iz njihovih ust slišal smrtno obsodbo.

Na dan njegove usmrtitve se je zbralo v ulicah okrog jetnišnice vse polno ljudi; nosili so velike lepake z napisom: »Justični umor! Bousquet je umobolnik!« Na nekem avtomobilu so imeli celo zvočnik, ki je razlagal zbranimu občinstvu, da ne gre dopustiti krivične usmrtitve. Ljudje so poklekali na cesti in molili, neka črna oblečena dama je imela pa celo protestni nagovor iz avtomobila na zbrane demonstrante. Policija je morala ljudi venomer razganjati, najglasnejše so pa odvedli na stražnice.

Bousquetu pa ni vse skupaj nič pomagalo. Celotno grožnja, ki jo je prejel krivnik Percy Matcalfe, da bo plačal smrt s smrtjo, ni zalegla. Boksača so usmrtili in človeška pravica je dobila zadoščenje.

Millijonar nas bo fotografiral

Š. K. Newyork, novembra

Mister Hughes je milijonar in navdušen fotograf. Tako navdušen, da je sklenil fotografirati ves svet — slehernega človeka na naši planeti hoče dobiti na filmski trak, pa naj živi v Ameriki ali Evropi, na Japonskem ali v Avstraliji, v Polineziji ali Abesiniji.

Mož je res velikopotezen. Najbrže se je zraven tega tudi že preobdelal zemeljskih dobrot. Zakaj namen ima vse svoje velikanske imetje žrtvovati za izvedbo svoje »velike« ideje. Opremiti misli nič manj ko dvajset fotografskih ekspedicij, da pojdejo na vse konce sveta fotografirati 2000 milijonov ljudi, kolikor jih leze in gre na zemlji. Na vsako ekspedicijo bo torej prišla »malenkost« 100 milijonov ljudi...

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršiti vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandi in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija: št. 1117-94. Paris: Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Čudodelni slikar

„Umetnik“, ki je v svoji zamaknenosti pognal milijone

(I. I.*) Varšava, novembra

V Vilni se je te dni pričela razprava, ki zbujajo posebno pri spiritalistih veliko zanimanje. Slavni poljski slikar Ruszewski je obtožen, da je skupaj s svojim bratom oškodoval veleposesnika in večkratnega milijonarja Wroblewskega za težke milijone.

V gosposki vilenski palači se je zbrala odlična družba dam in gospodov. Zastori so zavešani čez široka okna, niti žarek svetlobe ne prihaja v salon. Samo majhna namizna svetiljka gori, pa še ta je zastrta s temnordečim senčnikom. Gospodje in dame se zde kakor pošastne sence. Poleg luči stoji slikarsko stojalo, na njem je pa napeto platno. Gostje radovedno strme v človeka, ki z neverjetno naglico čara s čopičem sliko na belo platno. Njegov obraz je zamaknjen. Barve in postave se čudežno zlivajo v celoto... V sobi je vse tiho, samo čopič je čuti, kako drsi po nape-tem platnu.

Deset, petnajst minut traja »predstava«. Potlej se slikar oddahne in sede ves zmujen v naslanjač. Gostje se trudijo, da bi ga razvedrili. Zavese se razmaknejo in tedaj se zaslišijo od vsepovsod vzkliki občudovanja. V teh kratkih minutah, skoraj v popolni temi, je pričaral umetnik na platno čudovito simfonijo barv in postav...

Mož, ki je napravil to umetnino — ta čudež — je slikar Ruszewski, gledalci so pa njegovi navdušeni pristaši. Sami visoko izobraženi in ugledni veljaki. Vsi so vsak čas pripravljani tisočkrat priseči, da zna njihov oboževanec v zamaknenosti v pičlih desetih minutah ustvariti umetnino. Skoraj v vseh evropskih prestolnicah poznajo pripadniki okultizma tega nenavadnega slikarja. Slike, ki jih umetnik napravi v zamaknenosti, ugajajo celo njegovim nasprotnikom.

Nihče si pač ne bi bil mislil, da bo ta slavni slikar sedel leta 1935 na zatožni klopi...

Pa vendar je tako. Eden izmed najbolj navdušenih občudovalcev Ruszewskega je bil milijonar Wroblewski, mož, ki nastopa danes proti njemu kot tožitelj. Njega dni je bil slikarju plačeval draga potovanja širom sveta in kupil od njega premnogo slik za prav masne denarje. Wroblewski je bil tako zaverovan v nadnaravno sposobnost Ruszewskega, da si ga je izbral še za posvetnega svetovaleca. Lepega dne mu je celó zaupal upravo svojega premoženja in svojih podjetij. Toda izkazalo se je, da je bil umetnik mnogo boljši medij kakor pa trgovec. Ruszewski je bil povabil še svojega brata na posestvo, a njuno skupno delovanje je bilo milijonarju samo v pogubo. Wroblewski je utrpel velikanske izgube; tri leta je mirno gledal nemarno gospodarstvo, tedaj je pa nenadoma udaril vmes. Milijonar je šel na sodišče in ovadil slikarja zaradi sleparije in poneverbe. Po njegovi trditvi je Ruszewski mnogo njegovega denarja zapravil za svoje osebne namene.

„Zamaknjeni slikar“ trdi, da je nedolžen. Kolikor je pač znal in vedel — je razlagal sodnikom — je pazil, da Wroblewski ne bo prikraščen, toda duhovi so bili močnejši; postal je žrtev svojih lastnih prividov. »Duhovi so se bili ujezili name in so me maščevali, ker sem se jim izneveril.«

Nekateri izmed njegovih občudovalcev so njegovemu zagovoru vneto priklimali. Še danes ta dan so prepričani, da je njihov mojster nedolžen. Izvedenci pri procesu so sami znani in znameniti psihologi in knjigovodje. Psihiatrom bo pač težko presoditi, ali je Ruszewski svojega prijatelja namenoma osleparil, ali je bil pa res samo žrtev svojih sanjskih prividov. Slikarjev zagovornik vztraja pri tem, da dokazuje Ruszewski sodnikom svoje nadnaravne sposobnosti in tako ovzre trditev, da bi bil slepar in mazač.

Kaže, da bo sodišče ugodilo tej zahtevi in bo dalo Ruszewskemu priložnost, da v sodni dvorani dokáže, kaj ve in zna.

„S.V.P.“

Ako bi radi kakšne informacije, kar na glavno pošto telefonirajte... kajpada ne pri nas nego v Parizu

u.K. Pariz, novembra

Po čem so danes marke? Kdaj se začne predstava v operi? Ali je treba pismo na davkarjo frankirati?

Na tucate takih vprašanj si zadajajo dan za dnem stotisoči in milijoni, in po navadi ni nikogar, da bi jim odgovoril. Francoska poštna uprava je zdaj sklenila, zavzeti se za te ljudi, vsaj v Parizu: ustanovila je namreč na pariški glavni pošti telefonski informacijski oddelek, ki bo postregel ljudem z natančnejšimi informacijami, ne glede na to, kaj ga bodo vprašali. Kdor bo hotel kaj vedeti, bo samo zavrtel na telefonskem aparatu do črke SVP — aparati pariške avtomatske telefonske centrale imajo namreč ne samo številke nego tudi črke — in povedal, kaj mu je pri srcu. SVP so začelnice stavka »S'il vous plait« (doslovno: če vam je prav, t. j. prosim), s katerim začne vsajeden Francoz vsako vprašanje.

»SVP. Ali sme zdravnik izdati sorodnikom, da ima njegov pacient nalezljivo bolezen?«

»SVP. Ali je med Francijo in Jugoslavijo v veljavi kakšna trgovinska pogodba?«

»SVP. Kdo poje drevi glavno vlogo v veliki operi?«

Ze čez nekaj minut se oglasi melodičen glas telefonistke in pove, kar si vprašal. A kako more telefonistka vse to vedeti, vprašaj. Prosim:

»SVP. Gospodična, rad bi vedel, kje zajemate svoje odgovore?«

To pot ti ni treba čakati:

»Na razpolago imam cel štab specialistov, ki ne počno drugega, kakor da brž odgovore na vaše vprašanje; če ne vedo odgovora na pamet, ga pogledajo v knjige in priročnike.«

Vsi ti odgovori so brezplačni; telefonska uprava se zadovolji s pristojbino, ki jo moraš odriniti za telefonski pogovor.

SVP vse ve in vse zna. Pametna naprava, zelo pametna — le škoda, da so naša mesta premajhna in presiromašna, da bi mogla posnemati Pariz.

Poštno ležeče

Francoski pisatelj
Antonine Coulet-Tessier

»Kaj ne, da mi boste pisali?«

»Seveda, ljubica...«

Pri teh besedah se je bil nežno in hkratu porogljivo nasmešnil. Alina je ta njegov smeh nad vse ljubila, pa tudi nekam bala se ga je, čeprav ni vedela zakaj... Pazljivo je zrla v rožasto piščo pred seboj. Poleg njenega kozarca je stala njegova kupa, njegova, ki mu še imena ni poznala.

Nad njima so se vzpenjali košati vrhovi dreves Elizejskih poljan. Vročina je žetela iz razbeljenega asfalta.

Alina je zavzdihnila.

»Joj, kako dolgočas mi bo!«

»Priznati morate, Linette, da nisem jaz temu kriv. Dopust naju pač loči, to je zmerom tako. Vi se odpelujete s svojim možem v Normandijo, jaz pa na baskovsko obalo, kamor so me bili povabili prijatelji. Na jesen se pa spet vidva. Ne bodite vendar tako solzavi!«

Kakor majhen otrok je spet ponovila:

»Pisali mi pač boste?«

Tedaj je komaj vidno skomignil z rameni, zakaj ni mu bilo všeč, da sili vanj.

»Seveda! Poštne ležeče bom pisal... vi pa ne pozabite iti na pošto.«

Oh, to ga naj nič ne skrbi. Njen roman je bil premlad, prelep in presenjav, da bi pozabila...

Sicer ni bila v zakonu nesrečna, toda Roger ji je postal mož kar tako, morda zato, ker ga je poznala še izza mladih dni. Zdelo se ji je, da je njuno zakonsko življenje brez sočne vsebine. Roger je bil sicer dober človek; red je ljubil nad vse, nikoli se ni Alini postavil po robu, zmerom je prihajal ob isti uri domov — in prav to je bilo dolgočasno!

Tudi govoril ni mnogo. Joj, kakšna razlika je med njim in tem novim: ta je govoril, ko da bi se med cedil, in vse kar je rekel, se je zdelo ko biserte, ki se verno žensko omehča.

Bil je velik, eleganten in mandljaste oči je imel, ki so se svetile kakor vlažen les.

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“! kdor jih pokusi, trdi vsaki.

Alina se je bila z njim slučajno seznanila pri neki prijateljici in precej prvi mah je postala njegova vdana in pokorna sužnja. Nič ni mislila na usodo, na kakšno žensko, ki bi ji utegnili prekrizati račune, tudi na to ni mislila, da bi Roger lepega dne utegnil podvomiti o njeni zvestobi.

Kakor začarana ladja v vodnem razoru je sledila temu nenavadnemu človeku in ga občudovala z nežno trmoglavostjo.

In zdaj se ji bo odpeljal; milje in milje sinjega neba bodo med njima!

Kako bo le mogla misliti, kako bo mogla živeti? Bogu bodi zahvaljeno, da so pisma na svetu, pisma, ki jih je obljubil pisati. Samo misel na ta pisma je držala Alino pokoncu med pripravljanim kovčegom.

Prve dni je preživela v majhnih hišici na kmeth, precej daleč od mesta; bila je nesrečna. Zakaj pošta je bila daleč, pošta, ta sijajna ustanova! Toda kaj ji to mar, bo že stekla tja...

Nekie je stalnita izboznica,

ker je dobro vedela, da na pošti izročajo poštne ležeče pisma samo na legitimacijo.

Lepega jutra je že ni več strpelo doma, pa je odšla z nekim izgovorom v mesto. Presrečna je stopila na pošto in kar nekam nestrpna je postala, ko je morala čakati, zakaj pred njo je bilo še precej ljudi. Srce ji je burno utripalo, ko je vprašala uradnico pri okencu, ali je kaj zanjo.

»G., gospodična, ne, C...«

Uradnični debeli prsti so brskali po kupu barvastih ovitkov in s suhim glasom je dejala:

»Za vas ni ničesar!«

Alini se je stisnilo srce; toda že v istem trenutku je našla opravičilo za svojega prijatelja. Bržčas je zaposlen... Potovanje je bilo tudi dolgo, no, in saj je minilo komaj pet dni... Bom pa ob drugi priložnosti spet pogledala.

Toda dolgo ni mogla čakati. Ko je prihodnjic spet prišla, se je kar tresla, ko je vprašala po pismu. Nekam sitno je uradnica pobrskala med pismi in jih jeznost vrgla nazaj v predal:

»Nič...«

Alini se je zdelo, da jo bodo zdaj zdaj zalile solze. Vprašala je še enkrat:

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Grški kralj in skrivnostni roman

r. N. London, novembra

Ko se je grški kralj Jurij II. retkel teden odpravil iz Londona v svojo domovino, da zasede prestol svojega očeta, je imel v roki neko knjigo. Poročevalci angleških časnikov bi bili za vse na svetu radi izvedeli, kakšna je ta knjiga. Komaj je kralj sedel v vlaku, je bilo prvo, da se je pogledal v čitanje; knjige ni odložil vse dotlej, dokler se ni vkrca na ladjo.

Kakšna mora neki biti ta knjiga, da kralja tako zanima? Zornalisti so ugibali na vse strani in z ostri umnim logičnim sklepanjem doznali, da pač ne more biti drugače kakor kakšna politična razprava.

Le eden izmed poročevalcev se samo s sklepom ni maral zadovoljiti. Prežal je in oprezal tako dolgo, dokler se mu ni posrečilo pri neki priložnosti izmamiti kraljevega adjutanta iz kabine in poškiliti k vladarju, kaj ima v rokah. A kdo popiše njegovo osuplost, ko je prebral naslov —

Kralj je namreč bral neki kriminalni roman!

Neguševi naslanjači

č. W. Pariz, novembra

Ali že veste, da je abesinski cesar Menelik, želeč pokazati svojo naprednost in hotel posnemati Ameriko, naročil več električnih stolov, da olajša na smrt obsojenim grozote usmrtnice?

Ko so stole poslali v Adis Abebo, so jih prišli cesar in vsi visoki dostojanstveniki njegovega spremstva gledati; za šalo so celo sedli nanje. Toda ko so si utešili prvo radovednost, so vsi po vrsti ugotovili, da so stoli zelo prijetni in da se udobno sedijo na njih; ne gre tedaj, da bi nanje sedeli hudočelci!

In res so stole prenesli v sejno dvorano vladne palače; tam služijo še dandanašnji za naslanjače cesarjevim svetovalcem.

Tako abesinski hudočelci še do danes niso imeli priložnosti okusiti »sladkobe« električne smrti; kakor pred Menelikom jih še danes kratko in malo obešajo, zakaj po vrvi pač nikogar drugega ne skomina kakor kvečemu neke in praznovorne ljudi!

Shaw in Macdonald

q. P. London, novembra

Bernard Shaw je strupenjak, to je znana reč; lepo pa ni, da niti svojim prijateljem ne priznase — ne samo, da jim ne priznase, še bolj strupen je z njimi kakor z drugimi.

Ondaj, bilo je ravno po volitvah, mu je nekdo tožil o smoli njegovega prijatelja Ramsaya Macdonalda; saj veste, da je pri volitvah propadel, on in njegov nadobudni sin.

»Pomislite, samo pomislite, kakšen duševni velikan je Macdonald,« se je razvnel Shawov

sobesednik. »Bil je čisto navaden nižji uradnik pri neki omnibusni družbi, potem pa pisal pri nekem premogovnem podjetju. Pozneje je postal kemik in nato profesor. In koliko drugih stvari je še opravil, preden je postal poslanec in minister...«

»Manjalo mu je tedaj le še, da postane nezaposlen, in to je zdaj srečno učeal,« je menil strupeno Shaw.

Shaw se je zmotil: Macdonald je prišel tudi v novo angleško vlado za ministra, on in njegov sin — čeprav sta oba pri volitvah propadla...

Izreden spomin

s. N. Berlin, novembra

V Berlinu je te dni umrl knjižničar Otto Schraeder, mož, ki je imel spomin, s kakršnim se menda še nihče ni mogel ponasati.

Karkoli je ta Schraeder kdaj čital, karkoli mu je kdo kdaj povedal, ničesar ni do smrti pozabil. Posebno je pa slovel zastran vremenoslovskih zadev. K njemu so prihajali učenjaki, pisatelji in zornalisti in ga obsipavali z vprašanji:

»Gospod Schraeder, kakšno vreme je bilo 26. marca 1906?«

In gospod Schraeder je odgovoril, ne da bi bil le sekundo premišljeval:

»Dopolne zelo oblačno, popoldne se je pa nekajkrat zjasnilo. Toplote smo imeli 19° C.«

In zadel je do pike! Prijatelji so mu svetovali, da naj bi šel v variete in se razkazoval pred občinstvom.

»Čemu?« je odkimal skromni mož. »Da bi si kupil denar? Čemu mi pa bo?« Glavno mi je, da imam svoje knjige, drugega pa ne potrebujem...

Mož je bil modrijan...

Leto dni mu je še premalo

u. N. Canterbury, novembra

Lepo presenečenje je pripravil prejšnji teden neki obtoženec kentški poroti. Obsodili so ga zaradi tatvine na leto dni zapor, tedaj je pa mož vstal in z grozo zaprosil:

»Nikar, rotim vas!... Nikar samo na leto dni, obsodite me na več!...«

Menda se angleškim porotnikom še ni kaj takega pripetilo. Ko so se opomogli od prve osuplosti, so zato seveda hoteli vedeti, zakaj bi obsojenec tako rad sedel.

»Zato, ker je v tem zaporu zaprt moj najhujši sovražnik,« je odgovoril tat.

Na Angleškem imajo namreč posebne zapore za tiste kaznjence, ki imajo odsedeti kazni do enega leta.

»Če me pošljete tja, me bo sovražnik še ubil,« je tožil obsojenec. »Stokrat rajši vidim, da me obsodite na hujšo kazen, samo da me zaprete v drugo kaznilnico.«

Predsednik si je izgovoril teden dni časa, da bo zadevo proučil.

Nage zoper svojo voljo

t. O. London, novembra

Ali so ondan strmele pevke in plešalke, ki nastopajo pred aparati za televizijo? Dobile so namreč od uprave britanske radijske družbe nalog, da se v bodoče, kadar bodo nastopile pri televizijskih predstavah, ne smejo več oblačiti v lahno blago iz svile in podobnega; le umetna svila je dovoljena, še bolj je pa, da si izberejo kakšno močnejšo in gostejšo tkanino.

Zakaj? Zato ker infrardeči žarki, ki služijo televiziji, prodro skozi lahno blago iz volne, svile in bombaža in srečni lastniki televizijskih aparatov bi jih videli v svojem aparatu... popolnoma nage!

V bodoče bodo torej za televizijske produkcije potrebne posebne obleke, takšne, da indiskretni infrardeči žarki ne bodo mogli skozi do kože.

(Star)

Za vse je dovolj prostora na svetu

t. W. Pariz, novembra

V času, ko nekatere države tožijo, da nimajo dovolj prostora za svoje prebivalstvo, je neki učenjak izračunal, da je na naši zemlji prostora še za najmanj dobro milijardo ljudi, pa še ne bi bilo gneče.

Po teh računih bi Brazilija lahko prehranila 300 milijonov ljudi, prebivalcev šteje pa samo 40 milijonov. Argentina ima samo 40 milijonov ljudi, kruha bi pa lahko dala 150 milijonov. V Avstraliji je prostora in kruha za 120 milijonov ljudi, živi jih pa tam samo 6 milijonov. USA bi lahko redila 500 milijonov ljudi in ne samo 120 milijonov, in Kanada 110 milijonov namesto 10 milijonov.

Toda baš v Ameriki in Kanadi so zakoni o priseljevanju posebno strogi in tako rekoč onemogočajo sleherni dotok. Podobna je z Avstralijo.

Prostora ne manjka na zemlji, toda odkar svet stoji, si ga ljudje niso nikoli mirno in razdeljivali — če izvajamo: teoretske modrijane, ki sede s peresom v roki za mizo in gluhi za vse prepire med narodi pogumno dele zemljo in režejo lažnim kruh... na papirju.

Klub, ki ga ženske bojkotirajo

h. N. Newyork, novembra

Ameriška gledališka igralka miss Sophie Tuckerjeva se je zaupala nekemu časnikarju in mu priznala nekaj, kar gre ženski le nerado z jezika: da je stara že 40 let. Še več! Obesila je to svojo skrivnost celo na veliki zvon: ustanovila je namreč klub z imenom »Življenje se začne šele s štiridesetimi leti«; namen kluba je prirejanje sestankov in veselje za štiridesetletnike.

Klub je na mah dobil več tisoč članov, samih ljudi s štirimi križi ali več. Med njimi sreča nekaj slavna imena kakor Jacka Dempseyja, Eddija Cantorja itd.

Toda žensk — žensk v tem klubu ni...

Kdo je gentleman?

p. N. London, novembra

Neki angleški mesečnik je ondan napisal tole definicijo »gentleman« (izg.: džentlmena):

»Človek, ki je vreden tega imena, je čist na znotraj in na zunaj; se ne ponižuje pred bogatini in ne prezira siromakov; zna brez tožbe izgubljati pri kvartah in stavah in dobivati brez prevzetnosti; spoštuje ženske in stare ljudi in je resno ljubezniv z otroki; je preponosen, da bi lagal, preplemenit, da bi koval spletke, prepogumen, da bi pasel lenobo; gentleman modro uživa svoje imetje in pusti druge, da v miru uživajo svoje.«

Abesinski koledar

t. W. Pariz, novembra

Abesinci imajo kaj čuden koledar. Leto se pri njih začne 11. septembra in ima trinajst mesecev: dvanaest po trideset dni in trinajste po petimi dnevi, v prestopnih letih pa s šestimi.

Abesinski koledar je prirejen po egiptovskem, le-ta se pa ravna po soncu in ne po luni, kakor je v navadi v tolikih jutrovske deželah. Ko so pred nekaj leti razpravljali v Zvezi narodov o koledarski reformi, so Abesinci predlagali, naj bi zapadni svet njih posnemal, češ da je njihov koledar varnejši in smotnejši.

(Intran)

900 let stara obluba

h. N. London, novembra

Angleški kralj Jurij V. še danes zvesto drži besedo, ki jo je dal eden izmed njegovih davnih prednikov.

V letu Gospodovem 1001 so se v Exmouthu izkrcali danski vojščaki in napadli vojsko Ethelreda II., kralja, ki je prestoloval v Londonu. Vnela se je srdita bitka in že je kazalo, da bodo Angleži izgubili, ker jim je primanjkovalo pušic. Tedaj je pa pinhoejski župnik zajahal konja in odjezdil daleč v drugo mesto po strelivo.

Ethelred II. je po župnikovi zasluzi bitko dobil; da se oddolži junaškemu duhovniku, mu je obljubil letno rento, »ki jo bodo plačevali pinhoejskemu župniku on in vsi njegovi nasledniki«.

Od tistih dob se je zvrstilo na angleškem prestolu 46 vladarjev, normanskih, tudorskih, stuartskih in Hanoverčanov. In vsi so držali besedo, ki jo je bil dal njihov prednik rešitelju v duhovniški obleki.

Zato dobi vsakokratni vikar v Pinhoeju še dandanašnji ob koncu leta od kralja ček, ne sicer bogve kakšnega — trinajst šilingov in dva pennyja, t. j. dobrih sto dinarjev — a vendar spravi denar z veseljem in ponosom v žep: saj vidi v njem dokaz hvalečnosti za junaštvo, ki ga je pokazal njegov prednik pred več ko 900 leti.

Vaša polt razodeva vse..

... na njej se zrcali Vaša negovana lepota. Polt bo lepa in ostane lepa, če jo boste redno negovali z Elida Ideal-kremo. Zakaj to je novonanjaj:

izboljšana kakovost
požlahtnjen vonj
povečana tuba
popoln učinek

Ona se vleže takoj v kožo — odpravi, ker ima v sebi

„hamamelis virginica“

majhne poškodbe na polti, nečistoto in velike kožne znojnice. Ona je idealna podlaga za puder — varuje pred prahom, vetrom in slabim vremenom — napravi polt medlo in enakomerno lepo.



NOVA

ELIDA
IDEAL
KREMA

BREZ MAŠČOBE

in
ELIDA CITRON COLD CREAM
za čiščenje
in prehrano kože

Oglašujte v malem oglasniku!

»Gospodična, ali ste res dobro pregledali?«

Uradničin pogled je bil tako trd, da se je Alina kar zdrznila. Stekla je proti domu kakor preganjana divjačina. Lepe pokrajine ji še mar ni bilo.

V tretje je dalje čaka čaka; prepričana je bila, da tokrat ne bo šla zaman na pošto. Saj ni mogla, da ne bi pisal!

Solnce je sijalo in uradnica pri okencu je bila zagorela ko zamorka.

»Nič ni!«

Alina je morala sesti na klopi pri oknu. Zagledala se je v modro popleskana vrata.

Torej konec! Nič ne piše... Pozabil jo je. Nikoli več ga ne bo videla.

Topo je šla proti domu in se zaklenila v svojo sobo.

Čez nekaj dni se ji je porodila misel: morda je bil pa bolan, ali se mu je pa kakšna nesreča primerila. Zdaj je gotovo že zdrav... Bržčas bo kakšno pismo na pošti...

Zbrala je vse svoje moči in odšla še enkrat na pošto. Uradnica je neprijazno segla po šopu pisem. Nenadoma so se ji pa oči ustavile na nekem pismu. Vprašala je: »Ali vam je Alina ime?«

O dobri Bog, torej vendar! Pismo, toli pričakovano pismo! Alini je vsa kri izginila iz obraza. Pograbila je pismo in stekla na cesto.

Pisava se ji je zdela nekam znana; njegove itak ni poznala. Odprija je pismo in brala:

»Draga moja Alina! Ne zameri, da ti pišem. Vem, da si pričakovala nekaj drugega, nekaj, kar nikoli ne bo prišlo. Veš, nekajkrat sem te skrivaj zalezoval, pa mi je slučaj vse razjasnil. Vedel sem, kam si hodila, tudi to vem, da zdaj nič več nate ne misli, in še to vem, da si zdaj zelo nesrečna.

Nisem vedel, kako bi ti to povedal. Tako sem pa mislil, boš gotovo prebrala, kar ti pišem.

Ne znam sicer lepo in gladko govoriti, Linetta, ljubim te pa le, in še zelo...

Zdaj vsaj nisi zaman hodila na pošto, na to pošto, kjer si mislila, da boš našla boljšo ljubezen, kakor je moja.

Nikar ne raztrgaj tega pisma, Linetta, preveč sem trpel, ko sem ga pisal, več ko ti, ki si čakala... Vrne se in ničesar mi ne govori, saj ti tudi jaz ničesar ne bom.

Roger.

(d. I.)

Poslovni zakon

Roman v pismih
Madžarski napisal Bela Szenes

Gospodu Avgustu Bogatinu!

Prepričan sem, da sem vam s poslednjim pošiljativjo strojnega olja ustregel, zato si vam usojam danes ponuditi tri cisterne kolomaza. Glede na dolgoletne kupčijske zveze z vašo veleugledno tvrdko bi vam prodal kolomaz po najnižji ceni.

Hkratu si dovolim zasebno vprašanje. Vaša ljubezniva hčerka je, kakor slišim, že godna za možitev. Hotel bi samo vedeti, ali bi ji bil moj sin všeč. Pet in dvajset let šteje, inženjer je in bi se rad poročil s hčerko kakšnega podeželskega tovarnarja.

V pričakovanju vašega cenjenega odgovora glede kolomaza in tudi glede svojega sina ostanem s spoštovanjem

Ferenc Denarnik,
veletrgovina za tehnične predmete.

Gospodu Ferencu Denarniku!

Vaše cenjeno pismo sem prejel in vam najvljudneje sporočim, da pač potrebujem v svo-

jem obratu kolomaz, vendar mi mora ustrezati v kakovosti in ceni. Prosim vas torej, da me obiširno, zanesljivo in natanko obvestite o obojem.

Vaš predlog zastran moje hčerke se mi vidi prav sprejemljiv. Dekle je staro 22 let, zna perfektno angleški in francoski, igra klavir in se izbornu smuča. Za doto dobi 30.000 frankov gotovine. Po poroki bi vzel vašega sina za svojega družabnika.

Prosim, da mi o tem in o kolomazu z obratno pošto sporočite.

Z odličnim spoštovanjem
Avgust Bogatin, tovarnar.

Gospodu Avgustu Bogatinu!

V vašo lastno korist vas nujno opozorim, da se zastran treh cistern kolomaza čim prej odločite, ker gre za izreden priložnostni nakup. Prilagam vam najnižji proračun, z isto pošto vam pa pošljem lonček za poskušnjo.

Razen tega si vas usojam vprašati v imenu svojega sina, ali gre pri doti vaše gospodične hčerke za 30.000 francoskih ali švicarskih frankov.

Za god in praznik mati dobro ve, otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev veselijo

V pričakovanju Vašega skorajšnjega odgovora

Vaš F. Denarnik.

Brzjavka!

Dota švicarski franki

Bogatin.

Brzjavni odgovor!

Zenitev v redu. Kaj bo s kolomazom?

Denarnik.

Dragi Ferenc!

Saj dovoliš, da te tikam, ko bova itak v najbližnji bodočnosti v sorodu. Ker je denarna plat v redu, gre samo še za formalnost, da se mlada človeka seznanita in vzljubita.

Kar se kolomaza tiče, ne morem treh cistern kar tako od daleč naročiti. Poslani vzorec sem dal kemijsko preiskati, pa se mi zdi vendar potrebno, da se pripeljem k tebi in si ogledam vso količino, zakaj moje načelo je, da se pri tako važnih sklepih ne gre prenačati.

Objamem te tvoj ljubeči te

Gustl.

(S. I.)

Dr. Josef Löbel

Za človeško življenje

Detektivski roman iz zgodovine medicine. — Prvi del: Sladkor

Tretje poglavje: Mlad moraš biti, da zmoreš velike stvari — in Amerika je mlada

Dosedanja vsebina

Asistenta dr. Minkowskega s strasbourške univerze je prosil njegov kolega, naj izreže nekemu psu trebušno slinavko, da se bo videlo, kako to vpliva na prebavo maščobe... Minkowski je to storil in dognal, da je pes zaradi operacije postal — sladkorno bolan. Operiral je še več psov: uspeh je bil povsod isti. Pri delu mu je pomagal famulus Weller, nadobuden študent iz Amerike.

Dvajset let nato je prišel Weller, že zdavnaj zdravnik, iz Amerike na obisk v Nemčijo. Skupaj s profesorjem Minkowskim se je odpravil v Wiesbaden na zdravniški kongres, s tihim upanjem, da bo tam kaj več izvedel o uspehu 20letnega boja s sladkorno boleznijo. In res je izvedel zanimivo novico: da je v delujočo zdravilo iz živalske slinavke. Kmalu po njegovi vrnitvi v Ameriko je počila senzacija: insulin je odkrit!

Kako so odkrili insulin

Še nikoli se mu ni zdela gotovo tako neznansko dolga, pot iz gosposkega okraja Clevelanda, kjer je imel svojo enodružinsko hišico, do njegove »prakse« v mestnem osrčju.

Tam kjer srce najglasneje utripa, prav nasproti orjaški mnogonadstropni hiši, je imel doktor Weller svojo ordinacijo. Svoj blesteči »office«, ves v niklju in porcelanu, kakor se uglednemu ameriškemu zdravniku spodobi. Čakalnice so bile navzlic zgodnji jutranji uri polne do poslednjega kotička. Sicer je bil »doc« večino svojih pacientov pregledal poslednje dni in jim dal za čas svoje odsotnosti potrebna navodila; k posloviščnemu pregledu je bil poklical samo svoje ljubljence. Toda takih ljubljencev ni bilo malo. Saj ga je družila oseba, časih še posebno pristrana vez na celo vrsto moških in žensk, ki so dolgo, dolgo let prihajali k njemu zdraviti svojo sladkorno bolezen, nekateri celo že od mladih nog.

Prej, je premišljal doktor Weller in dobrodušen nasmeh mu je raztegnil ustnice, prej se ni kaj takega menda nikoli zgodilo; ne on ne noben drugi zdravnik ni imel priložnosti, da bi leta in leta zdravil moške in ženske, ki bi se bili že kot otroci zatekli k njemu po pomoč. Zakaj iz sladkorno bolnih otrok nekoč sploh niso zrasi moški in otroci, ker jih je že prej pobralo. Zdal pa, v tem desetletju, ki je minilo po odkritju insulina, se je to pravilo obrnilo narobe: skoraj nič več se ni zgodilo, da bi moral zdravnik žalovati zaradi smrti svojih malih bolničkov.

Če že niso ozdraveli, so vsaj vsi dorasli in so zmerom znova prihajali k svojemu dobremu staremu »docu«.

Večina bolnikov je sicer prihajala le po dolgih, večmesečnih presledkih. Že zdavnaj so se bili navadili, da so kar sami preizkušali kri zastran sladkorja; tudi insulin so si sami vbrizgavali in kar se diete tiče, so vedeli kako in kaj. Živeli so kakor žive drugi ljudje, skoraj tako ko zdravi; pečali so se s športom, študirali so ali pa izvrševali svoje poklice. Danes so torej spet prišli k dr. Wellerju v ordinacijo, ne morda po zdravniške nauke, temveč dejansko samo zato, da stisnejo svojemu rešitelju roko in mu zažele srečno pot.

Zaradi tega je šla ordinacija v teh poslednjih dneh pred odhodom kljub velikemu obisku hitro od rok. Novih bolnikov zdravnik seveda ni sprejemal. Posvet je bil skoraj pri vseh prav kratak. Nekaterim lahkomišelnim je zdravnik zabličil, naj ne grešijo v dieti, druge je opominjal, naj ne hodijo z doma brez koščka kandisovega sladkorja ali brez kitajske naranče v žepu, in le redkim je moral dati še podrobnejša navodila in jih temeljiteje preiskati.

Wellerjevi pacienti

Čeprav so se vrstili obiskovalci ko na vrtečem se odru, čeprav so prišli v glavnem samo zato, da podarijo doktorju šopek rož, da mu toplo stisnejo roko in ga šaljivo poljubijo v slovo — je vendar v zdravniškovi duši oživel nešteto spominov.

Njegovi pacienti so bili iz vseh družabnih plasti in iz vseh slojev, priseljeni Slovaki in Romuni in Madžari so bili med njimi, pa tudi stodoletni Američani. Medtem ko so hodili k drugim clevelandskim zdravnikom zvečne bolniki iz dolocenega sloja, so imeli Wellerjevi bolniki to skupnost, da so bili skoraj sami diabetiki. Zakaj nekako se je bilo razvedelo, čeprav z na-

pačnimi okraski, da je kumoval odkritju vzrokov te bolezni in prav tako iskanju zdravila za diabetes. In prav zato so bolniki iz vseh slojev in diabetiki vseh stopenj in oblik vreli k njemu.

Tako je bil med njimi neki moški, ki se je že več ko petnajst let pri njem zdravil, pa mu je zadajal več skrbi ko petnajst drugih skupaj: nekoč ga je v poslednjem hipu obvaroval, da mu niso odžagali noge, drugič spet se je v neki razigrani kvartaški družbi nenadoma sesedel ko mrtev; objela ga je globoka koma.

Tudi neka ženska, ki so jo pred mnogo leti morali operirati in je tik po operaciji tako nevarno zbolela, da so jo vsi napravili križ čeznjo, je ozdravela; celo omožila se je in dobila otroke, zdaj je pa samo še včas potrebovala dobrega nasveta, naj vendar pazi, da se ne pretegne.

Pa še tisto mlado dekletce seveda, ki ji je takrat s tresočo se roko prvič vbrizgnil insulin; prvič, sploh prvič! Dvanajstletna punčka, ki so jo takrat pripeljali, je bila v tako slabi koži, da je »doc« čutil dolžnost, pripraviti obupane starše na neizogibni konec ali jih vsaj opozoriti, da se o komaj odkritem insulinu seveda ne da reči, da bo bolnikom življenje podaljšal, še manj pa, za kako dolgo. Na današnjem obisku ji je moral — zdaj že dvanajsetletni visokošolki — energično zablatiti, naj vendar z večjo vnamo telovadi, ker se le preveč redi.

Nepretrgana veriga jih je bila danes, stari in mladi, hudo bolni in lažji bolniki, in ko so čez mnogo napornih ur srečno šli vsi mimo njega, je imel skorajda tak občutek, kakor bi ga utegnili imeti trgovci, če bi nenadoma oživele številke v stolpcih njegovih knjig in bi korakale mimo njega, da bi jih ne prezrl v bilanci. Kakor pri paradu so defilirali ta njegov poslednji clevelandski delovni dan, kakor paradna četa vsega njegovega življenjskega dela. Ko se je na koncu izčrpan zleknil v naslanjač za pisalnikom, mu je bilo, kakor da bi bil šel mimo njega kos zgodovine, zgodovine njegovega življenja in hkratu zgodovine človeškega rodu.

Štirideset let spominov

Štirideset let, več ko celo človeško življenje, je minilo, odkar je smel takrat v Strasbourgu kot mlečnozobil študent biti priča, ko so polagali temeljni kamen teorije, ki sloni zdaj na njej njegova strokovna znanost. Dvajset let je že skoraj minilo, odkar je poslušal učenjake na kongresu v Wiesbadnu, odkar je teorija prvič shodila v prakso. In od onih dob, ko je bil storjen poslednji korak, venčanje odkritja z izdelovanjem insulina — ali ni mar že spet celo desetletje v kraju?

Štirideset let! Skoraj pol stoletja! Kakor niso šla leta brez sledu mimo znanosti, tako tudi niso šla mimo njega, mimo doktorja Charlesa Wellerja! Sicer njegovo lice še ni kazalo gub, bilo je še zmerom deško, rdeče in okroglo, sicer je imel še vse lase in mu je stala kečka še zmerom pokonci — toda kečka je bila že snežnobela in močak je bil časih že pošteno utrujen.

Zlasti v hudih dneh, kakršni je bil današnji! Takšnega je kar čutil v postaranih kosteh, tega in premnoge pred njim, in »doc« ni sedel brez vzroka nekoliko izčrpan v globokem naslanjaču za pisalnikom.

Preko mize se je bil zazrl v velikansko trgovsko hišo nasproti. Stiri, pet nadstropij je bila visoka, ko se je bil tu naselil, toda vsako leto je pognala novo nadstropje in med dviganjem se je blestel na njej ogromen napis, ponosen in skromen hkratu: »We are growing!« »Mi rastemo!« In današnji dan je zrastle ta hiša v prvi višji donebnico v Clevelandu, doktor Weller je postal eden izmed največjih zdravnikov tega ogromnega mesta; znanost pa je posajala nadstropje na nadstropje, dokler ni poteptala ene izmed najstrašnejših bolezni.

We are growing! Da, da, zrasti smo!

Rezko je zabrnul telefon. »Karlichen«, je dejala njegova žena — »Karlichen« je bila edina

nemška beseda, ki sta jo zakonca še rabila v svoji materinščini — »povej mi no, katere knjige naj dam v kovček?«

»Kar pusti, ljubica, sam jih bom poskal«, je odgovoril Karlichen, »saj se vrnem kmalu domov. Z ordinacijo sem srečno pri kraju, zdaj samo še premišlujem, kaj bi počel s kupom cvetja, ki so mi ga nanosili.«

Na potu v Evropo

Ko sta sedela drugo jutro v vlaku, v lepem Pullmanovem vozu, ki naj ju popelje do ladje, se je prižela mrs. Wellerjeva tako tesno k svojemu možu, kakor da bi ne bila že štirideset let poročena z njim.

»Reci, Karlichen, ali se kaj veseliš Evrope?« je vprašala. »Najne stare lepe Evrope in tolikih svojih prijateljev?«

Doktor ni precej odgovoril.

»Veš, da se veselim«, je nazadnje dejal. »Iz vsega srca se veselim Francoske, Italije in Nemčije, toda samo s pol srca se lahko veselim srečanja z neštetimi možmi, ki so s tolikšno vnamo vrtali v problem insulina in so tako ključno obstali sredi poti. Hudo mi je, če pomislim, kako pičila je bila Lepinova, Hedonova, Watermanova in Battistiničeva žetev, a kako velik njihov trud! In de Meyer, ki je že leta 1910. skoval ime insulin, ki je torej otroka krstil, še preden se je rodil! In Murlin in Scott, ki sta bila odkritju že tako blizu, ali se nista mar samima sebi zdela ko človeka, ki se preudarno vzpenjata s stopnice na stopnico, pa ju je prehitel urnejši, ki je preskočil vse stopnice hkratu? Zlasti pa še moj stari prijatelj Zuelzer! Kako ga je le zadelo? Prav v tistem trenutku, ko je iztegnil roko, da bi sam utrgal, je moral gledati, kako mu je tuja roka izrvala cvetko pred nosom...«

»Res, hudo ga je moralo zadeti«, je vzdihnila gospa; njen vzdih je pa veljal menda manj nemškemu učenjaku kakor njej sami, ko je pa že tolikokrat morala o tem govoriti. Toda bila je potrpežljiva ko zmerom in je dejala tudi zdaj, kar je že z navado zmerom rekla, kadar je pogovor nanesel na to žalostno poglavje: »Toda Banting je vendar vse njegove zasluge priznal.«

Zuelzerjeva tragika

»Kajpak jih je«, je odvrnil doktor Weller. »Kajpak mu ni moči ničesar očitati; res, Banting je bil v vsakem oziru spodoben in pošten. Toda Nobelovo nagrado je vendar on vtaknil v žep, dosmrtno rento kanadskega parlamenta tudi, povrh pa še ustanovo države Ontario!«

Mrs. Wellerjeva je molčala. Poznala je to pesem in je dobro vedela, da napev ni zmerom enak. Kakršne volje je bil njen mož, tako je pesem izvenela. Časih se je kar topil; tako zelo se mu je smilil nemški profesor, ki ga je doletela smola, da je žel za svoje trdo delo samo piskavo omembo v knjigi znanosti. Smilila se mu je stara siromašna Evropa na splošno, ko

je tako uboga in starikava, da še denarja in svežine ni zmogla za nova odkritja.

Spet druge krati se mu je, rojenemu Američanu, zdelo, da je vendarle nekako pravično, da sta mlada dežela in mlad človek storila v tolikih mesecih to, česar starejša dežela in starejši človek niti v tolikih letih nista zmogla. Amerika se pač ni niti trenutek obotavljala in je dala svojemu učenjaku deset asistentov na pomoč, da je z njimi dosegel v enem letu več kakor nemški v desetih letih z enim. Bržčas mora biti človek res tako mlad, kakor je bil Banting za časa odkritja, da se kar naglavički zažene v vodo, namestu da bi si sprva samo nogo zmočil in potlej šele previdno in po malem prsi in čelo.

Doktor Weller si je bil v »življenjskih spominih« svojega najljubšega pisatelja Josepha Conrada neko mesto prav debelo podrčtal: »Približno devet let mi je bilo, ko sem med opazovanjem nekega zemljevida Afrike iz tedanje dobe s prstom pokazal na belo liso, ki je veljala takrat še za nedognano skrivnost tiste zemlje, pa sem s popolnim zaupanjem in z nezasišano drznostjo, ki sta me zdaj že minili, rekel: tjakaj hočem iti.«

In v resnici je bil šel »tjakaj«, čeprav seveda kasneje.

Zmaga mladosti

Tega mesta se je doktor Weller zmerom spomnil, kadar je mislil na Bantinga in njegovo odkritje. Ali ni bil mar Banting prav tako nebrizen in mladostno neskrben? Denimo, da je bil res bral Zuelzerjevo poročilo iz leta 1908. Toda če bi bil poznal tudi težkoče, ki jih je bil profesor že ugnal in ki jih je še kasneje prebredel — kdo ve, če bi se ne bilo njemu primerilo prav tisto kakor oni pravilni stonogi, ki je obstala ko pribita, ko se je vprašala, katero izmed sto nog naj premakne?

Weller je moral takoj na to misliti, ko je videl Bantinga privrkat iz oči v oči. Z radostjo se je spominjal svežega, prikupnega vtisa, ki ga je bil mladi mož takrat napravil nanj, ko ga je bil prav kmalu po odkritju insulina obiskal v Torontu. Precej se je bil odpejal tja — iz Clevelanda je bil to samo marji skok — a sprva mu je bilo težko, razvezati temu Fredericku Grantu Bantingu jezik. Zakaj bil je očito ne samo časnikiarjem, temveč tudi vsem drugim radovednim obiskovalcem že po značaju prav malo naklonjen. »Publicity« ga ni mikala. In ta po vsem svetu zrani učenjak res še do današnjega dne ni dovolil, da bi ga natisnili v velikem leksikonu znamenitnikov »Who is who?« v tisti življenjepisni knjigi, v katero vpišejo vsakogar, ki so o njem časniki vsaj enkrat spregovorili.

S težavo se je bil dr. Weller preiril do njega, toda na koncu se Banting vendar ni mogel kar otesti moža, ki je bil sodeloval pri vsem razvoju sladkornega raziskovanja, ki je bil — premislite! — še Minkowskemu pomagač.

In ko se je razvnel, je pričel kar po vrsti pripovedovati, kako je vse po vrsti odkril.

Kaj? Kako se je lotil tega dela? Tega prav za prav ne ve povedati! Vse se je kar tako samo po sebi razvilo.

Banting pripoveduje

Kot fiziolog — to je bil njegov poklic — se je seveda zanimal tudi za delovanje trebušne slinavke.

* publicity = javnost.

Zajec spi z odprtimi očmi

To ve vsak šolar. Ravno tako mora pa tudi vsakdo od nas vedeti, da nam nudi za uspešno prodajo in uspešno oglašanje prav dobro pomoč mali oglašnik »Družinskega tednika«.

Torej: če iščete službe, če želite kaj prodati, če želite kaj kupiti, če želite dopisovati, ali se mislite poročiti, pošljite svoj mali oglas upravi »Družinskega tednika« (oglasni oddelek), da Vam ga parkrat natisnemo.

Cene malih oglasov v »Družinskem tedniku« so zelo zmerne in času primerne. V našem malem oglašniku lahko oglašujete vsi sloji, za vse mogoče stvari — in vedno z uspehom.

Našim naročnikom, ki iščejo službe, dajemo možnost za brezplačno oglašanje v malih oglaših pod rubriko »Službe«. Poslati nam morajo samo Din 1'50 za davek in Din 3'— za dostavo ponudb.

Naše male oglase lahko plačate v znakah obenem z naročilom ali pa na naš čekovni račun. — Cene malih oglasov na zadnji strani.



Zmerom, že takrat, ko je bil še asistent na fiziološkem zavodu na Western-univerzi v Londonu — seveda ne v »velikem« Londonu, temveč v malem kanadskem mestu, v državi Ontario — da, torej že takrat si je bil mislil, kje se skriva težava, da se razsladkorjevalna snov ne žleze ne da s pridom porabiti. Kje? Brez dvoma v tem, da se notranji sok, tisti torej, ki sladkor uravnava, ne pogaja z zunanjim. Saj je le-ta vendar prebavljalni sok. Nu, in zato kajpak onega — če debelo povemo — prebavi. Razumljivo, kali?

Zato tudi ne gre, da bi insulin... uživali. Ker bi šel ves v prebavo, bi se torej spremenil in postal neučinkovit. Šlo je torej za to, da ta dva sovražna si soka skrbno loči drugega od drugega.

A kako?

Tedaj je bral lepega dne, še natančno se je spomnil, kdaj: novembra 1920, v svojem najljubšem zdravniškem časopisu »Surgery, Gynaecology and Obstetrics« razpravo Mosesa Barrona. Pisal je o spremembah pankreasovega tkiva, ki se pojavijo, ako se preliv te žleze s kamenčki zamaši. In takrat so se mu odprle oči. Seveda, če je preliv kakšne žleze zamašen, se mora pač žleza spremeniti, mora prejeti ali slej odmeti! Pankreas pa ni ena sama, ni enotna žleza, temveč so v njej poleg žlezastih elementov še oni drugi, otočiči, ki so za zdravljenje sladkorne bolezni edino zveličavni. Če se torej posreči opustošiti okolico in tako sprostiti otočiče, jih tako rekoč osamiti — ali ne bodo mar potlej postali učinkoviti?

S to mislijo v možganih se je odpravil mladi, takrat niti tridesetletni Frederick Grant Banting iz svojega malega Londona in se odpravil v mnogo večji Toronto. Tam jo je zaupal predstojniku visokošolskega fiziološkega zavoda, tudi še mlademu in podjetnemu Macleodu.

»Pokazi, kaj znaš!«

Dr. Weller je dobro poznal tega Johna Macleoda še iz časov, ko je bil profesor za fiziologijo v Clevelandu. Živo si je predočeval, kako je učenjak z moško lepo glavo sprejel mladega moža in njegovo idejo. Bržčas ga je bil dolgo z energičnim očesom ostro opazoval, bržčas si je bil gladil goste, po angleško pristržene brke in je na koncu mirno — kakor je bila njegova navada — dejal:

»Prav, mister Banting. Tu vam je laboratorij, tu vam je gospod Best, kemik, ki sicer še študira, pa ni zato nič manj sposoben, in vam bo lahko izvrstno na roko. Tu imate poskusnih živali, kolikor se vam jih le hoče. Torej na delo, mladi mož, dokažite svojo domnevo! Da dozdaj ni nič drugega ko domneva, pač ne boste skušali zanikati?«

Nu da, in zato jo je bil mladi mož pač dokazal!

Najprej je dognal, da se pri telečjih zarodkih šele v četrtem mesecu njihovega embrionalnega življenja pojavijo v trebušni slinavki žlezaste stanice; do takrat sestaja organ zgolj iz tkiva otočičev. Tu skrbi torej narava že nekam sama od sebe za potrebno osamljenje: treba bi bilo le iz te tvorbe pripraviti ekstrakt, a to bi bil že čisti ekstrakt osnovine, ki uravnava sladkor. Prvi dokaz, da je v otočičih to, kar so kasneje insulin imenovali, se je posrečil.

Druga je pribil Macleod.

Škot po rojstvu, ki je študiral v Aberdeenu, se je spomnil, da je tamkajšnji zoolog Kennie dognal, da imajo nekatere ribe-kostnice, morski volkovi in trušnice, dokler žive, otočiče ločene od siceršnjega slinavkega prebavnega aparata. Pri njih torej nista oba aparata kakor pri drugih živalih en sam organ; otočje je prav samostojno in tiči dobršen kos v trebušni votlini. Torej je tam tudi že vse na red; narava sama je čedno ločila vsak organ zase. Nič drugega ni treba, kakor to samostojno otočje prečistiti z alkoholom in najčistejši insulin je pripravljen.

Od domneve do utemeljene teorije

Domneva je bila s tem neoporečno dokazana in torej ni bila več domneva, temveč že teorija. V praksi se s tem seveda ne bo dalo mnogo doseči. Zakaj jasno je bilo, da ne kaže oslanjati produkcijo na telečje embrije, kostnice in slične redkosti; ne, za to bo že treba ubrati takšno pot, ki bo pokazala, kako se dajo uporabiti lahko dosegljive trebušne slinavke navadne klavne živine, ki jih je dovolj na razpolago.

Tudi do te poti ni bilo več daleč. Treba je »samo« vedeti, kaj je znanost v tej smeri že dosegla, in treba je »samo« genialne misli, kako bi se dali iz danih podrobnosti doseči podobni posledki!

* Kirurgija, ženske bolezni in porodništvo.

Dalje prihodnja

Vse pravice slovenskega prevoda pridržane. Ponatis tudi v izvirku prepovedan.

Izvrsten je Dr. OETKER-j a glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!



Napisala

BEATRICE FABER

po filmu

Metro-Goldwyn-Mayerja

prirejenem po romanu „Malibu“ pisatelja V. J. Hoyta

Enajsto poglavje

VELIKI JELEN SE SMEJE...

Toda Malibu se je bil samo prekopnicil; trenutek nato se je že spet pobral in stekel dalje. Bergman, ki ga je napeto zasledoval, je imel samo za norca.

Nenadoma je pa Bergman na vso moč preklinjajoč ustavil konja in jezno uprl puškino kopito v ramo. Čakal je, da se bo Malibu spet prikazal.

Malibu je medtem ko iz uma tekal po klanecih in okoli skal, zdajci se je pa spet znašel pred Bergmanom. Ko ga je jezdec zagledal, je izpodbodel konja in jo ucvrl za jelenom.

Malibu je jadrno preskočil plitev potok in zdirjal dalje onstran vode. Tudi Bergman jo je ubral za njim.

Ko je Malibu pritekel do velikanske skale, se je skril za njo, tako da Bergman ni mogel opaziti njegovega skrivališča, čeprav se je napeto in pazljivo ogledoval na vse strani. Kar pihal je od jeze in škripal z zobmi.

gi strani. Tako je bil zaverovan v zasledovanje osovraženega jelena, da se utrujenosti svojega konja ni opazil.

Uboga žival se je nenadoma spotaknila in vrgla jezdec s sebe. Bergman je padel ko z neba in se močno potolkel ob drevesu.

Ko je zbral moči, da bi spet nadaljeval zasledovanje, je njegov konj zdajci zahrzal in stekel s praznim sedlom v gozd. Toda ta neizgoda ni omajala Bergmanove volje. Peš jo je mahnil v gozd, zakaj bil je prepričan, da bo prej ali slej Malibuja staknil. Komaj se je preril skozi grmovje, je že zagledal Malibujevo glavo. Zdaj je veljalo ohraniti mirno kri, zakaj z drhtečo roko ni moči zadeti cilja. Počakal je malo, nato je pa pazljivo dvignil puško; v trenutku ko je vlovil jelenovo glavo na muho, je sprožil.

Malibu je stekel dalje, zdajci se je pa ustavil. Iztegnil je vrat in si lizal krvavo rano na boku, zakaj šibira iz Bergmanove puške ga je bila oplazila.

Preganjalec je prešel na desni breg hudournika in krenil dalje.



Gato je samo tega še čakal. Videč, da je Bergman dvignil puško, se je pognal nadenj.

Tedaj je pa Malibu preskočil kup kamenja in Bergman ga je opazil. Takoj je pognal konja, da bi ga dohitel.

Toda Malibu se je bil že skril v veliko špiljo in od onod nepremično opazoval zasledovalca, ko je jezdi mimo, ne da bi ga bil opazil. Zdajci se je jelen zasmejal...

Gobec se mu je skremžil v zloben nasmeh in v živih očeh se mu je utrla prešerna iskra. Zakaj spoznal je bil, da je svojega sovražnika ukanil.

Toda tudi Bergman ni bil od včera. Ustavil je konja, in čeprav je v njem vse kipele od zadrževanja besa, je vendar hladno in potrpežljivo čakal novih dogodkov.

Zdajci je Malibu previdno pokukal iz špilje, toda ostro Bergmanovo oko ga je bilo opazilo. Bergman je spet vzpodbodel konja in se pognal za Malibujem. V divji krvoločnosti seveda ni opazil, da je prav blizu na obronku ležal Gato, pazljivo zasledujoč s priprtimi očmi zanimivi lov.

Leno se je dvignil, stekel okrog velike skale in se popel nanjo, da bi si ogledal položaj. Toda dolgo ni ostal na opazovališču, temveč se je po tistem spet odplazil.

Malibu je bil skočil iz špilje in stekel po strmini dol do brzic, ki je bilo preko njih položeno debelo bruno; v diru se je še naglo ozrl, potlej je pa skočil z bruna v vodo in preplaval brzice.

Bergman je z visokega obronka opazoval Malibujevo početje. Zlobno se je bil nasmehnil in pritegnil puško k očesu.

Zagrmel je strel, toda šibre so pljusknile v vodo; Malibuja ni zadela nobena! Ves divji, ker je jelena zgrešil, je pognal Bergman konja in ko je dospel do hudournika, ga je popadla še hujša jeza: Malibu je bil že preplaval vodo in izginil onkraj hudournika v goščavo.

Bergman je jezdi ko za stavo, hoteč presekatati jelenu pot na dru-

Takrat je prišel tudi že Gato do hudournika; hitro se je skobacal čez bruna in jo ubral za Bergmanom.

Malibu je tekel proti vrhu peščenega obronka, od onod se je pa spustil po strmini navzdol. Ko je prišel do znožja, je bil Bergman pravkar prilezel na vrh. Komaj je pa prestopil nekaj korakov, mu je spodrsnilo in se je prekopnicil prav do znožja. Urno je vstal, stresel prah s sebe in segel po puški.

A tudi Gato je ubral isto pot. Tiho se je plazil po strmini navzdol.

Bergman je skakal s kamna na kamen, Gato mu je pa sledil za petami. Nenadoma jo je ubral na levo in stekel na pečino, ki mu je bila že od nekdaj razgledna točka.

Tako je Bergman prehitel. Ko je bil ta prišel do pečine, se je naslonil ob njo, da bi se malo odpočil. Gato ga ni izpustil iz oči.

Takrat se je bil že Malibu blizal. Hotel je še preskočiti skalo in se skriti v špiljo, takrat so mu pa odpovedale noge. Brez moči se je sesedel. Ko je Bergman opazil onemoglega sovražnika, je dvignil puško. To je bila priložnost, ki se zlepa ne vrne več; zakaj Malibu mu je bil izročen na milost in nemilost.

Gato je samo tega še čakal. Komaj je opazil, da je Bergman dvignil puško, mu je skočil na rame in ga podrl.

Bergman se ga je prvi hip ubranil, toda že naslednji trenutek se je bil Gato spet pripravil na napad. Bergman se je brezupno ozrl okrog sebe, toda namesto pomoči je videl samo režeč se pumji gobec. Skušal je pobegniti, toda Gato je bil urnejši. Popadel ga je in položil na tla. Po dolgem je legel nanj in razdraženo pihal, Bergman je pa onemoglo hropel.

Tedaj je Malibu zaslišal rezanje svojega prijatelja Gata in Berg-

Križarji

Po Paramountovem velefilmu

napisal Harold Lamb

(Gl. št. 44-46)

Deset konj je vleko najstrašnejše orožje tiste dobe: napadalne stolpe. Pa tudi drugega nevarnega orožja jim ni manjkalo: metalec ognja, mostičev na kolesih in lestev, da bodo z njimi zavzeli sovražna mesta.

Na ulicah so se trle množice in se mešale med vojske. Vsakdo je hotel še poslednjič reči zbogom svojemu dragemu očetu, bratu, sinu ali sorodniku, in vsak vojščak je hotel še poslednjič prižeti na srce svoje drage. Brkati in bradati vojaki so dvigali na konje nabogljeno deco, ki je bila še trenutek prej pokojno sesala mleko na materinih prsih. Žene in matere so se obešale na konje in poljubljale roke svojih rednikov. Na vseh koncih so odmevali navdušeni klici, prežeti globoke vere; vzklicali so vojščaki in oni, ki so ostali v domovini. Neka staričava mati se je še poslednjič prizadevala, da bi pregovorila svojega mladega, golobradega sina, naj ostane doma. Toda ljubezen do Onega, ki je bil na križu umrl, je bila večja od ljubezni do matere. Vere teh oboženih mož v vzvišeno poslanstvo ni mogla omajati človeška ljubezen, ljubezen mater, žen, sestr in otrok. Vojščaki so bili prepričani, da bo pravičnost po njihovih mečih zmagala. Zaupačje v milost in pomoč božjo so se vkrcali na ladje, ki so jih z belimi napetimi jadrji že čakale, da jih poneso v širni svet, v negotovo bodočnost.

Potovanje po morju je bilo dolgo in od sile naporno. Sovražni vetrovi in nemirno morje so močno nagajali, tako da je trajal pot do Marseille dalje, kakor so bili mislili. Angleškim vojščakom je že na morju zmanjkalo hrane. V Marseille so prišli izčrpani in lačni.

Rihard je bil svojim podanikom bolj tovariš ko kralj. Nikoli jih ni puščal samih. Veselje in žalost je delil z njimi. Toda kadar je v kakšnem kotu nastal pretep, je Rihard pokazal svojim vojščakom, da je kralj. Pomešal se je bil med pretepače in s svojim gromovitim glasom napravil red. Vročekrvneži so se pri priči razšli. Kdor se je upiral, mu je s pestjo vtepel poslušnost. Toda že trenutek kasneje je sedel spet med njimi, pil zlato vince in prepeval z vojščaki, kakor da se ni nič zgodilo.

Toda v Marseilleu jih Rihard ni mogel več krotiti. Njegovi vojaki so se puntali, in tudi kraljeva pest ni več zalegla. Reveži so bili lačni, a glad se ne da s pestjo užugati.

Tudi v Marseilleu ni bilo nikjer dobiti hrane. Navarški kralj Sancho je imel sicer mnogo živine, žita in hrane, toda za lakoto drugih ni maral. Vse, kar je bilo v Marseilleu živeža za ljudi in živali, so bili pokupili že pred Rihardom drugi kralji. Zakaj v Marseilleu so se zbirali krščanski vladarji in iz Marseillea so vodili svoje vojske v Sveto deželo. Tudi takrat so bili v mestu še Rihard Francoski, Hugon Burgundski, Sverre, slavni Viking in še mnogo drugih.

»Mesá!« so vzklicali Rihardovi vojaki. »Mesá!« Brez hrane niso hoteli na pot.

V tej hudi stiski je obiskal Rihard kralja Sancha v njegovem šatoru. Čul je bil, da ima Sancho več tisoč glav živine in mnogo žita, in da ne misli iti v Sveto deželo.

»Ves London ti dam za tvoje črede!« mu je ponujal Rihard.

Toda Sancho ga je zavrnil:

»Kaj naj počnem s tvojim Londonom! Saj ga ne morem prenesti v svojo siromašno Navarro! Ne, dragi Rihard, brez denarja ne opraviš nič!«



Kralj Rihard Levjesrčni

»Vem, da preveč terjaš. Ne zmorem!«

»Navarra je obubožana, zato moram svojo govedo, svoje žito in druga živila prodati samo za živkečo zlato. Obljube nič ne zaležejo.«

»Vzel si bom, česar potrebujem!« »Križ imaš na prsih. Ne smeš ropati kristjanom. Toda poznam pot iz zagate!«

Rihard se je oddahnil.

»Kakšna je ta pot?« »Hčerko imam... Ljubko dete, nežno ko cvet... Otrok je, toda razcvela roža, zrela za močitev. Ali me razumeš?«

Rihard je jezno bevsknil:

»Ne razumem!«

»Za ženo jo vzemi!« je rekel kralj Sancho.

»Da se oženim?« je začudeno vprašal Rihard.

»Njena dota je govedo, žito in oves za konje.«

»Robert, pojdi, preišči zemljo in prinesi, kar najdeš!« je velel Rihard svojemu opodi, ki ga ni bil na poti v Sveto deželo niti trenutek zapustil.

Toda Leicester, čeprav zmerom poslušen, se ni premaknil z mesta.

»Sir, ljudje potrebujejo kruha in mesa. Jutri moramo odpluti. Vojščaki bodo pomrli in konji poginili od gladi.«

Rihard se je zamislil. Zdajci je vprašal:

»Koliko živine imaš, kralj Sancho?«

»Šest tisoč!«

»Premalo!«

»Sedem tisoč!«

»In žita?«

»Jecmena in pšenice toliko, da ti napolnim štiri velike ladje!«

»Prav! Vzel bom tvojo hčer za ženo, ko se bom — vrnil z vojne.«

Toda Sancho je bil nezaupljiv.

»Ne!« je dejal. »Še nocoj se boš poročil!«

In stari, debeli in lokavi Sancho je objel ukočenega leva in mu nežno dejal: »Sin moj!«

Rihard se mu je naglo izvil iz objema.

»Dobro, se bom pa nocoj ženil. Toda najprej naženi govedo na naše ladje in natovori žito!«

V taborišču Angležev je zavladalo veselje. Na raznju so pekli kar cele krave. Jedli so in pili, dokler niso obnemogli. Vsi so prepevali in tudi Rihard je pel z njimi. Ko se je hotel prepevačim pridružiti še kraljev pevec Blondel,

Klinska

TVORNIKA CIKORIJI



Naš pravi domači izdelek!

mu je Rihard iztrgal iz roke kos mastne pečenke in mu ukazal:

»Zasluzi si hrano. Zapoj, Blondel!«

Lačni Blondel je moral zapeti:

»Ko se pasja svezda na nebo polnočno vzpenja,
Naš se mladi Rihard kralj opijati začneja!«

Rihard se je temu domisleku gromko nasmejal:

»Dobro si se odrežal, Blondel. Zasluzil si kračo!«

Zdajci mu je pa zamrl smeh na ustnicah. Pred njega je stopil menih.

»Princesa vas čaka!« ga je opomnil.

»Kakšna princesa?«

»Berengaria Navarrska, ki ste si jo izbrali za ženo, sir!«

Blondel, šaljivec od nog do glave, je v odgovor zapel:

»Rihard sicer je grešnik,
a vendar: žensk mu ni mar;
rajši masti se in plača —
Navarra moja jedajo!«

Okrog Riharda je zabučal smeh. Tudi sam se je razposajeno zasmejal.

»Nič lahkega ni, ženiti se!«

»No, nevesta je prav gotovo lažja ko njen oče!« se je pošalil Blondel ob misli na debela kralja Sancha.

»Sir, dovolite, da vas spremlim pred oltar!«

Mladi kralj se je bil naglo odločil:

»Še več te čaka. Namesto mene boš šel!«

Izvelkel je ostri meč in zamahnil z njim proti prestrašenemu pevcu.

»Vzemi moj meč in ga odnesi pred oltar!«

»Jaz... vaš pokorni pevec?«

»Ali nisi mar še nikoli slišal, da kralja nadomešča njegov meč?«

Rihard je pogledal meniha in ga vprašal:



Rihardov pevec Blondel

»Ali ni tako, oče?«

»Taka je vaša pravica, sir!« je odgovoril menih.

Blondel je nerodno držal veliki meč v rokah, zakaj skovan je bil za orjaškega Riharda.

»Kaj bo le nevesta rekla k takšnemu ženinu?« je vprašal kralja.

»To je tvoja skrb!« je kratko dejal Rihard.

Četrto poglavje

Lepa in vitka Berengaria se je oblekla v belo dragoceno oblačilo, kakor se spodobi visoki nevesti. Njene velike oči so bile rdeče obrobene od joka. Oče ji je bil ukazal in ona ga je ubogala. S težkim srcem se je odločila, da postane žena Rihardu. Kralj Rihard Levjesrčni je ni bil še nikoli videl, toda ona ga je bila že videla. In od tistega trenutka ne mara več zanj. Prej je sanjala o njem, hrepnela

Nadaljevanje na 7. strani.

Kini prinašajo

KINO SLOGA

Ljubljanski dvor Telefon 2730

HARRY PIEL

v senzacionalnem filmu napete vsebine

SVET JE MOJ

Fritz Odemar, Lissi Arna, Maria Bjornsen

Predstave ob delavnikih ob 16., 19. 15. in 21.15. Ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri.

SOKOLSKI DOM ŠIŠKA

telefon 33-87

v petek 29. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 1. XII. ob 11. uri dopoldne

MADAME DUBARRY

v glavni vlogi Dolores del Rio

Dne 30. t. m. ob 19. in 21. uri in dne 1. XII. ob 15., 17., 19. in 21. uri

KNEZ VORONCEV

v glavni vlogi Brigita Helm

KINO MOSTE

predvaja v soboto 30. t. m. ob 20. uri, v nedeljo 1. XII. ob 16. in 20. uri in v ponedeljek 2. XII. ob 20. uri

popularno opereto Paula Abraham

PLES V SAVOJU

Gita Alpar — Hans Jaray — Felix Bressart. Dvojni program in običajni dodatki

KINO RADIO JESENICE

tel. št. 10

predvaja dne 29. t. m. ob 8. uri zv., dne 30. t. m. ob 8. uri zv. in dne 1. dec. t. ob 8. uri in 5. uri pop.

ter ob 8. uri zv. prekrasno filmsko opereto

»HREPENENJE«

Po glasbi Franca Schuberta. V glavni vlogah Martha Eggerth in Hans Jaray. Prvi film režije Willija Forsta. Dodatki: domača kulturni film, lep zabaven film »Mornar Popay« in Paramountov tednik

manovo hropenje. Dvignil se je in stekel v smer, odkoder so prihajali glasovi.

Nenadoma se je pa vdrla ruša pod bežečo živaljo in Malibu je padel globoko v jamo. Ranjen sicer ni bil, toda izhoda ni videl nikjer. Izprevidel je, da je padel v globoko, z rušo pokrito jamo, v kakršne lovijo medvede.

Vzpel se je in se zaletel, da bi se rešil iz pasti, toda jama je bila pregloboka in onemoglo je telebnil nazaj na dno.

Konec prihodnjic



Njena velika ljubezen

PO FRANCOŠČINI PRIREDIL B. P.

7. nadaljevanje

»Da, pismo gospe Morandove vašemu botru Renéju de Forainu. Rajši bi vam bil zamolčal te žalostne, čeprav drage rodbinske spomine, toda kot notar sem dolžan storiti vse, da se zgodi volja tistih, ki jih ni več. Moram vam dopovedati, da bi žalili spomin na pokojno mater, če bi brez tehtnega razloga ne marali ostati žena mojega klienta.«

»Ali ga je mar moja mati poznala?«

»Da, obiskala ga je večkrat na normanski gimnaziji, kjer je študiral. Mister Winterton teh obiskov še ni pozabil... Preberite pismo, pa boste videli, da vas je bila njemu namenila.«

S tresočimi se prsti sem vzela pismo, ki mi ga je ponudil.

»Ali ne bom kršila pietete, če preberem materino zaupno pismo mojemu botru?«

»To pismo je vaša mati pisala, ko jo je že objemal dih smrti. V njem je poslednja prošnja ljubeče matere, ki se boji, da ne bi njen otrok ostal sam na svetu, brez sredstev in brez človeka, ki bi mu stal ob strani. Zato prosi Renéja de Foraina, naj se briga za vas, ko pa vidi v njem človeka, ki ga je usoda izbrala za vašega zaščitnika. Malemu Arturju govori o načrtih za bodočnost, o načrtih, ki sta jih tolikokrat kovala s Forainom, ko sta vaju gledala, lepa, nedolžna otroka, kako raseta in se razvijata... Toda berite sami, drago dete, berite in sodite!«

Lahko si mislite, s kolikšno ganjenostjo sem čitala drago materino pismo. Videla sem, da je gospod Bennett resnico govoril.

Debele solze so mi spolzele po licih, ko sem bila z branjem pri kraju.

Notar je spoštljivo molčal, dokler se nisem nekoliko potolažila. Potlej je mehko dejal:

»Nu, kaj boste storili?«

Nisem mogla odgovoriti; materino pismo me je bilo preveč pretreslo. Pokrila sem si obraz z obema rokama, da bi prikrila boj, ki je divjal v meni.

»Verjemite mi, otrok, da vam želim samo dobro.«

»Verjamem, gospod... moram verjeti, ko pa hočete samo to, kar je že moja mati želela... Pokorila se bom njeni poslednji volji in žrtvovala svoja čustva. O, razumem, gospod: otroška pokorščina terja to žrtev od mene.«

»Torej pristanete?«

»Da, pristanem: preden razderem poroko, ki me veže na lorda Wintertona, bom še poskusila, ali mi ne bi mogla biti zakonska žena.«

Notar mi je ponudil roko.

»Tako je prav, drago dete! Saj sem vedel, da ne boste zavrnili tako pametnega predloga.«

»A gospod Winterton?« sem vprašala. »Nikjer ga ne vidim... torej je on odklonil?«

»Kaj še, pristal je, prav tako kakor vi.«

»Pristal!« sem osupnila. »Kako ste pa njega pregovorili?«

»Tako kakor vas... le s to razliko, da sem pri njem položil na tehtnico poslednjo voljo njegovega strica. In zdaj,« je nadaljeval in stopil proti zavesi, ki je delila sosednjo sobo od pisarne, »zdaj ko sta enih misli, ga pač lahko pokličem.«

Toda še preden se je dotaknil zaves, je spustil spet roko, kakor da bi se bil premislil. Stopil je k meni in mi tiho dejal,

očitno boječ se, da ga ne bi Winterton slišal:

»Preden končava najin razgovor, draga moja mala miss, mi morate obljubiti, da se boste po najboljši vesti trudili, da vzklije med vami in lordom Wintertonom prava ljubezen. Obljubite mi predvsem, da se ne boste dali ugnati njegovi morebitni hladnosti in nebržnosti. Morate se prizadevati, da vas bo vaš mož ljubil: morate, pravim! Saj je dober deček in lahko boste še srečni z njim. Dajte mi besedo, da ne boste ničesar opustili, kar bi vaju utegnilo zblížati.«

Te notarjeve besede so me navdale z grozo.

»Tega ne bom zmogla!« sem vzklila. »Posebno ne, če bo zmerom tako nepristopen in ohol. Ze misel na to se mi zdi nemogoča...«

»Nemogoče! ni francoska beseda, pravijo pri vas. Vaši ljudje slove po tem, da se nobene ovire ne ustrašijo. Anglež je hladen in trmast, Francozova lastnost je pa prikupljivost; z njo si osvaja ljudi. Skušajte ga prikleniti nase iz samoljublja, če hočete. V vašo lastno korist vas rotim: obljubite mi, da se boste borili za njegovo ljubezen.«

Njegov glas je bil tako proseč, da sem slutila v njem še kakšen skrit nagib. Nekaj mi je reklo, da utegne biti res v mojo korist, če mu obljubim.

»Poskusila bom, obljubim,« sem rekla počasi in resno.

»Vašo besedo imam,« je odgovoril in mi stisnil obe roke.

Nato je stopil k zavesi in jo odgrnil. Artur Winterton je vstopil.

Komaj me je zagledal, me je že ostro premeril. Videl je, da sem objokana; očitno je mislil, da so bile notarjeve snubitve bob ob steno. Obrnil se je k staremu gospodu in vprašal:

»Kaj je?«

»Gospodična Morandova je pripravljena pokoriti se poslednji želji svoje matere.«

»To se pravi?«

»Da nima namena razveljaviti te poroke — vsaj dotlej ne, dokler se oba ne prepričata, da nista drug za drugega.«

»Ali je voljna iti z menoj in zavzeti v moji hiši mesto, ki ji po zakonu gre?«

Kar streslo me je in hotela sem nekaj odgovoriti. Toda notar mi je namignil in me prošeče pogledal.

»Seveda,« je odgovoril namestu mene, »seveda! Saj se bosta v vsakdanjem skupnem življenju najbolj spoznala in prečnila drug drugega. Tudi mislim, da je za miss Renato spodobnejše, če živi v hiši svojega moža, kakor pa da bi bila v službi pri tujih ljudeh.«

Lord Winterton se je obrnil k meni.

»Ali je vaša sodba takšna, gospa?«

»Če je tudi vaša, gospod — da!« sem odvrnila zmedenno.

Priklonil se je; brez vnešne sicer, a tudi brez hladnosti.

»Hvala vam, gospa Wintertonova, da ste pristali na to poskušnjo. Sicer pa upam, da se bo razmerje med nama le kako uredilo v obojo korist.«

Ob nazivu »gospa Wintertonova« sem nehote zardela; saj ni niti notar teh besed dotlej rabil.

»Dobra roba se hvali sama, zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!«

Pozneje sem še mnogo pre-mišljevala, zakaj me je neki takoj ogovoril s svojim imenom. Dejala sem si, da je pač hotel pribiti, da vidi v meni zgolj svojo zakonito ženo — da mu pa ni mar, kakšna je ta žena, mlada ali stara, čedna ali grda.

Toda takrat me to ni posebno zbodlo. Saj tudi sama nisem videla v njem moškega take ali take zunanosti, teh ali teh let, nego samo človeka, ki je po postavah moj mož.

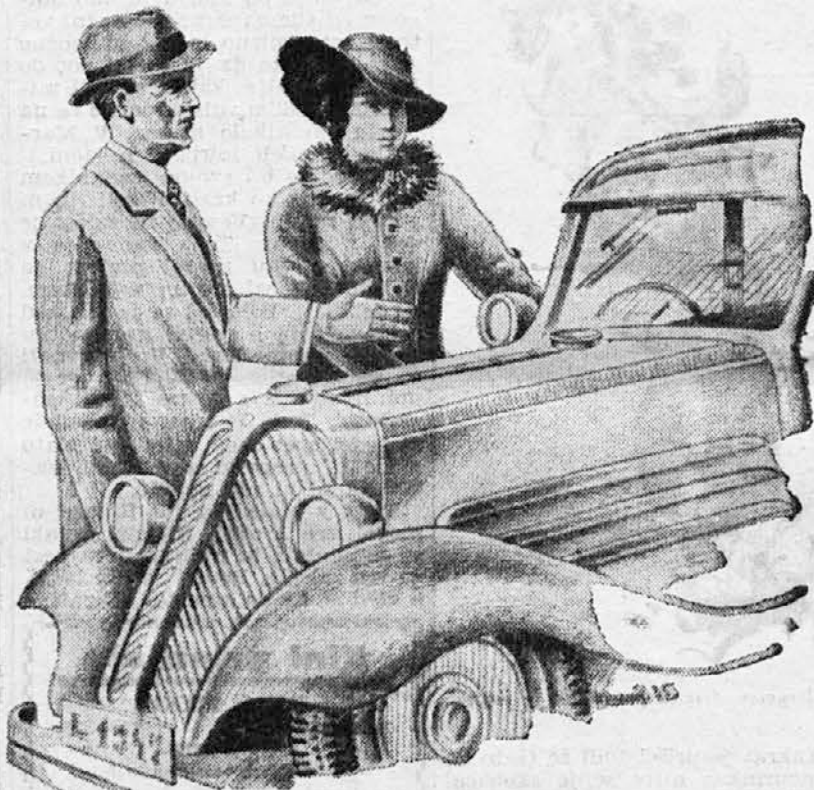
Mister Bennett je bil vidno vesel, da se je vse tako srečno razvzlozilo; od zadovoljstva si je pomel roke.

»Bogme, današnji dan mi pa res ni šel v izgubo! Vesel sem, prijatelja moja, da sta se vendarle pobotala. Lord Winterton bo pripeljal domov vrlo in pošteno dekle iz dobre družine; tega je vreden kakor le kdo! In vi, draga mylady, vi pojedite v časti vredno hišo in boste tam zasedli mesto, ki vam gre že štiri leta... Zadovoljen sem — resnično sem zadovoljen!«

Artur Winterton je pogledal notarja, kakor da bi ga hotel z očmi prebosti; ni bilo težko uganiti, da je staremu gospodu zameril njegovo veselost, še bolj pa nemara družinsko sliko, ki mu jo je tako živo naslikal.

Toda notar je bil preveč dobre volje, da bi se bil zmenil za njegov strupeni pogled.

»Dajte no, dajte, lord Winterton, veselite se z menoj! Če vam povem, da sem vesel, ko sem tako dobro opravil svojo nalogo.«



Lord Winterton je odprl vrata svojega avtomobila in počakal ob strani, da vstopim.

»Upajmo, da ne boste nekoč še obžalovali današnje neprimerne veselosti.«

»Tega se ne bojim in tudi vi se ne bojte! Nikar ne imenujte moje veselosti neprimerne! Ali se nimam pravice veseliti, če smem položiti drobno myladno ročico v roko najpoštenjšega gentlemana, kar jih poznam? A vi, dragi otrok,« je dodal in se resno obrnil k meni, »vi le pojedite s svojim možem in ne pozabite svoje obljube; to je vse, česar vas prosim.«

»Kar sem obljubila, sem obljubila,« sem odgovorila prav tako resno in mu spontano ponudila roko; zakaj čutila sem, da mu je bila tisti trenutek moja korist vsaj toliko pri srcu kakor korist njegovega klienta.

Stari gospod se je galantno sklonil in mi spoštljivo poljubil roko v znak, da je pogovora konec.

Nekaj minut nato sva se z Arturjem Wintertonom poslovila od mistra Bennetta. Notar naju je ljubeznivo spremil do vežnih vrat.

Ob cestnem hodniku je čakal avto mojega moža. Lord Winterton je odprl vrata in počakal ob strani, da vstopim.

Nehote mi je zastal korak. Plašno sem se ozrla in oči so mi švigile po obljudeni ulici.

Par ur prej sem bila prišla svo-

bodna v to hišo in zdaj odhajam uklenjena, vezana ob moža, ki ga ne ljubim. Se več: ob moža, ki mi je malone antipatičen — ob moža, ki mi bo ohol in neprijazen gospodar. In jaz nesrečnica sem se bila zarekla, da ga bom skušala ljubiti, vzlic njegovi prezirljivosti in nedostopnosti!

Ali razumete, kako nesrečna sem bila? Malodušnost me je obšla: ali bom zmogla pogum, da do konca prestanem to poskušnjo? Globok vzdih tesnobe se mi je izvil iz prsi.

Takrat sem se srečala s prodirljivim pogledom lorda Wintertona; očitno je bil opazil moje obotavljanje. Sram me je postalo lastne slabosti, ko sem se vendar obvezala, da pojdem z njim; premagala sem se in s pobešeno glavo stopila v voz. Tam sem se stisnila v kot in se napravila kar moči majhno, kakor da bi me bilo že dotika z mistrom Wintertonom strah.

Iz početka sva oba molčala. Prva sem jaz izpregovorila:

»K vam bi se preselila šele jutri... Poravnati moram svoj račun v hotelu in urediti še nekatere zadeve.«

Winterton je pogledal na uro.

»Najboljše bo, da se kar zdaj le odpeljeva tja,« je dejal.

In že je ukazal soferju, kam naj zavije.

»O, zastran tega se vam ne bi bilo treba truditi,« sem vljudo oporekla. »Lahko bi šla sama v hotel ali bi pa to pot odložila do jutri.«

Negužite svoje noge

Največji napor pri Vašem vsakdanjem opravilu morajo prenašati Vaše noge.

Zdrave noge so pogoj za uspešno delo. Ne zanemarite svojih nog, da boste tudi v pozni starosti lahko hodili brez palice.

Posvetite jim vsaj toliko pažnje kot ostalim delom telesa.

Obiščite našo pedikuro

V posebej za to pripravljeni kope! Vam osvežimo noge.

Odstranimo brez bolečin kurja očesa in debelo kožo.

Postrizemo Vam zarastle nohte.

Pedikiranje stane Din 6.—

Proti utrujenosti in za boljše cirkulacijo krvi Vam priporočamo strokovnjo masiranje nog.

Masaža nog stane Din 4.—

Posetite nas, prepričajte se sami!

Rain

Ljubljana, Selenburgova 7

odhod, se je obrnil in odšel iz sobe.

Na hodniku se je ozrl, hoteč se prepričati, ali grem za njim.

»Vaš račun sem jaz poravnal; hotelski upravitelj je že obveščen,« je dejal.

»Hvala,« sem samo odgovorila, odločena, da vzamem vse z dobre strani. Prepričana sem bila, da je »moj mož« prišel za menoj v sobico samo gledat, kaj počnem.

Sofer je pognal in deset minut nato se je avto ustavil pred hišo, v kateri sem bila dva dni prej doživela toli neprijetni sprejem.

9

Pri Wintertonovih

Avto se še ni bil dobro ustavil, ko se je na vrtnih vratih prikazal stari služabnik, ki sem se ga še spomnila — toda on me očitno ni spoznal.

Lord Winterton je skočil na tla in mu izročil kovčeg, potlej mi je pa pomagal iz voza.

»Bodite, mylady, dobro došli na mojem domu! Moram se vam opravičiti, da sem vas ondan tako neprijetno sprejel; upam, da boste mojo opravičbo vzeli za dobro in da se ne boste več srdili name.«

Na Francoskem se nismo vajeni kujati na ljudi, ki spoznajo svojo napako in se je opravičijo.

Zato so me njegove prve besede, ki me je z njimi sprejel v svoji hiši, resnično ganile. Čeprav ni bilo v njegovem silno vljudnem glasu niti sence toplote, sem vendarle stisnila ponujeno roko, hoteč mu pokazati, da ne maram več misliti na njegovo predvčerašnjo robatost.

Na stropu široke veže je bil prižgan električni lesteneč; vzlic temu je vzel stari služabnik v roke trirogljato plamenico s prižganimi svečami. Nato se je obrnil k siru Wintertonu, spoštljivo čaka je njegovih zapovedi.

»John, peljite naju v myladyne sobane...«

»V my... ladyne... sobane?« je osupnil stari, kakor da ne bi bil prav razumel.

»V myladyne sobane, da,« je ponovil gospodar nekam na kratko. »Kaj mar nič več ne veste, kje so sobane vaše gospodarice?«

»Naj mi gospod oprost,« se je opravičil stari služabnik in hlastno zavil po širokih zložitnih stopnicah. »Kako ne bi vedel, ko jih pa vsako jutro pobožno pospravim, v trdni veri, da bo moj gospod lepega dne v svojo srečo in v blagor potomstva družine, ki sem ji zmerom služil z zvestobo in vdanostjo, pripeljal domov svojo življenjsko tovarišico.«

Lord Winterton mu je nekam prizanesljivo skočil v besedo:

»Moj Bog, kako klepetavi ste, John! Vaša dojlja bi bila prav gotovo dobro delo napravila, da vam je v zibelki nekoliko pristigla predolgi jezik. Naprej, napravite brž luč v sobanah in podkurite v kaminu, zakaj že dolgo ni nihče tu stanoval.«

Stari John se je podvizal in zavrtel električno stikalo; več ko dvajset svetilk se je užgalo v veliki sobani, kamor sva bila prišla.

V tem morju luči prvi mah nisem razločila drugega kakor

bledosinjo svilo zaves, ogledala na stenah in arabeske na stro-pu ter čipkaste blazine na naslanjačih. V tem pravljicnem prividu luči in barve nisem videla ne oprave ne slik; preveč nepričakovano me je obšlo to razkošje.

Stari služabnik je stal resno in s sklenjenimi rokami pred menoj in me opazoval.

Mislil, da sva morala zbuditi kaj nenavaden vtis: on, resen star mož, ki me je gledal v neki zamaknenosti — in jaz, ki me je od njegovega opazovanja kar zadrega obhajala.

»Nu, John — kaj je z ognjem? Česa še čakate?« je rezko pre-trgal tišino gospodarjev glas.

Toda stari služabnik je moral biti gospodarjeve prizanesljivosti že vajen; na besede lorda Winterton se ni niti zganil.

»Moj Bog, ali je mogoče!« je zamrmral, kakor da bi govoril sam s seboj. »Ali je mogoče, da vendar že vidim na lastne oči gospodarico, ki sem jo tako dolgo zaman čakal! Mylady, ste rekli, a moja ušesa se boje, da niso napak slišala; moja glava je že stara in nič čudnega ne bi bilo, če bi bila krivo razumela... O, mladi moj gospodar, ponovite svojemu staremu služabniku veselo novico, da jo bo verjel!«

Obrnil se je k lordu Wintertonu in tesnobno čakal njegovega odgovora.

Toda mladi lord je samo skomignil z rameni; morda je že postajal nestrpen.

»Nu, da. Pripeljal sem v hišo mylady, edino in pravo lady Wintertonovo, tisto ki ste jo tako dolgo čakali — tisto, ki je tu že štiri leta pripravljen prostor zanj. Ali ste zdaj zadovoljni?«

»Že štiri leta,« je mehanično ponovil stari, kakor da bi hotel razvozlati uganko. »Edino in pravo mylady!... Pravo mylady.«

In kakor da bi bil šel zdaj spregledal, je vzkliknil z glasom drhtečim od ganjenosti:

»Oprostite, mylord, toda moj mladi gospod mora povedati svojemu staremu Johnu, ki ga je pestoval, ali se nocoj tudi njemu širi srce od veselja, kakor njegovemu staremu služabniku, ki mu je Previdnost dala učitati tolikšno srečo!«

Mlademu možu je legel oblak na čelo.

»Seveda, tudi jaz se veselim, John!« je odgovoril in se po silni nasmehnil. »Kako se ne bi, ko sem pa pripeljal domov pravo gospodarico, njo, ki ji je bila ona brezvestna pustolovka izrabljajoča mojo zaupljivost za nekaj časa ukradla prostor.«

»O, zdaj ko vidim, da je moj gospodar resnično srečen, se je naposled njegovemu staremu hlapcu izpolnila najsrčnejša želja.«

In še preden sem se zavedela, kaj hoče, še preden sem mu utegnila ubraniti, je stari pokleknil predme in pobožno poljubil rob mojega krila.

»Naj bo mylady dobro došla v hiši Wintertonovi! Naj prejme iz nevednih ust najstarejšega služabnika v tej hiši posmrtni pozdrav vseh tistih, ki so kdaj živeli med tem zidovjem in ne morejo sami pozdraviti njene dekliske milne in mladostne lepote! Naj prejme tudi vdano poklonitev svojih hlapcev, ki se ji bodo pokorili s tem večjo vne-mo, ker so jo morali tako dolgo čakati; naj pomeni njen prihod srečo in blagostanje v plemeniti rodbini, ki si njeni hlapci štejejo v čast, da ji smejo služiti.«

Ta nepričakovani izliv spoštovanja in zvestobe me je docela zmedel. V zadregi sem pogledala Winterton; nemo je poslušal govor starega Johna, toda njegov obraz se je bil še bolj stem-nil.

»Hvala vam za topli pozdrav, vrli moj John,« sem odgovorila in pomagala starcu na noge. »Zanesite se, da vsakomur od vas vseh že vnaprej zagotovim svojo naklonjenost. Prizadevala se bom, da bom verno posnemala vse gospodarice, ki so živele pred menoj v tej hiši!«

Artur Winterton je nekam prezirljivo skomignil z rameni.

Ljudje so kakor številke: vrednost jim da šele mesto, kjer stojte.

Naši bralci pišejo

Pričujoči dopis smo dobili sicer prepozno za našo anketo, a ker je vreden objave, ga vsemu priobčujemo, čeprav smo naš »parlament« začasno že zaključili.

Zena, družba in družina

Vprašam Vas, ali se oglašajo ka-tere žene, ki se zavedajo, kaj je žena v javnem ali družinskem življenju? Žena, katera se zaveda, da je mati, gospodinja in zvesta družica svoji dru-žini, se ne bo potegovala za volilno pravico, ker jo bo iskala le doma, pravico, da je sama dobra, skrbna in delavna žena.

Ako ima gospodinja še tako majhno gospodinjstvo in če bo hotela vse snažno in lepo imeti, ji niti na kraj pameti ne bo prišlo, da bi gojila sport, hodila v kino, na zabave in na ples in podobne stvari. Zakon nima samo razvedrila, zabave, veselja, radosti in uživanja, ima tudi zelo težke odgo-vornosti.

Današnja dekleta naj bi malo bolj pogledala v svojo notranjost, če so zmožna prevzeti vse odgovornosti žene, gospodinje in matere!

Tudi moški naj bi gledal, da dobi sebi vredno družico, to je, da sta vsaj malo sorodna po duši in značaju. Danes se pa dogaja, da prideta dva člo-veka skupaj, ki še na zunaj nista drug za drugega. Na primer: mož pride z dela domov, žena mu ni pri-pravila ne kosila ne večerje. Otrok nimata. Delo ni opravljeno. Ali bo mož tih? Še dolgo ne! Beseda da besedo, sovraštvo je tu in kaj sledi temu? Ločitev in kesanje, ki je pa že prepozno.

Današnji čas zahteva delavnih po-štenih ljudi in potrpljenja. Saj ni bilo našim pradedom in prababam po-suto samo z rožicami, nikar ne mi-slite! Zato, dragi bralci in brašče, potrpite drug z drugim in delajte si zabavo doma, ker ni prav, da se žena odteguje domačemu ognjišču, proč od moža, proč od otrok.

Žena, bodi tega mišljenja, da pod-piraš tri vogale svojega doma! Ne bodi prenapihnjena, ker vsaka žena ima moč, da naveže moža nase in na družino!

Siroti.

Z vztrajnostjo prideš naprej

Rada bi malo pokramljala s svo-jimi družicami-služkinjami.

Ali niso tudi med nami izjeme, ki dajo povod za obrekovanje? Saj ne rečem, dekleta v splošnem, ali izjeme so, ki rade volje ustrezajo domačim moškim.

No, in zgodba je ta, da se potem nadejajo tega od vsake. Pa če ga pametno, mirno in odločno zavrne, bo mogoče sicer robat, a v srečo bo obču-til spoštovanje do nje. Po par neuspe-hih se bo pa spametoval in stvar bo urejena na miren način brez velikega zvona. Seveda so pa hujske izjeme, tam je pač treba pustiti službo.

In če bi več deklet zapravilo tako storilo, se bo izpametoval vsak mo-žak. Da smo ponižane in moramo prenašati razne šikane, je žal res. Toda usoda mi je dala, da sem imela vpogled v razne stanove in videla, da noben stan ni tako rožnat kakor se vidi na zunan. Vsak ima svoje težave. Pogledimo samo našega g. urednika. Mar je prijetno prebirati tale naša suhoparna pisma, jih celo prepisovati in popravljati, kakor da ne bi imel drugega dela? Ne, ni prijetno!

Ko sem bila še v svojem rojstnem kraju, smo šle nekoč dekleta na božjo pot na Zalostno goro. Šle smo po bliž-

njici čez gozd. Nevajene poti smo zašle. Nazaj ni kazalo, torej naprej. A kako? Po vseh štirih smo se pla-zile med robidjem in trajem, ki mu še imena ne vem.

Nekako sredi te ljubeznive poti se ena na lepem spomni, da ne gre naprej. Z jokom nama dopoveduje, da je že vsa opraskana. Kaj tedaj? Na-zaj? Še malo ne. Čakati tam sredi grmovja, da jo sam angel iz nebes ponese na cilj — Zalostno goro? Naj-brž bi čakala zaman.

Pregovorili sva jo, da je šla z na-ma. N. smehom in šalami smo rile naprej. Obleke so z glasnim »reske« protestirale, pa niso nič dosegle. Po dveh urah naše žalostne poti smo le prišle na cilj. Sicer opraskane in str-gane, a vesele in dobre volje. Rane so se zacelile, obleke pa zašile. Pa mislite, da družici nismo šle tam? Zo-pet, samo bolj previdno.

Z vztrajnostjo in dobro voljo se marsikaj doseže. Res, grenak je naš kruh, a vendar je kruh, ki ga mnogi nimajo, in streha in obleka, ki jo premmoji siromaki tako zelo pogre-šajo. Če pade beseda zoper nas, Bog pomagaj! In če je gospodinja sitna, jo je treba spoznati in ji ustreči tam najbolj, kjer je najbolj občutljiva. To-da dovolj! Hvala gospodu uredniku, da nam je dal toliko prostora.

M. Z.

Kuhin a in dom

Lepotila v jedilni shrambi

Sicer vi niste solata, toda kis in olje vam utegneta vendar koristiti. V jedilni shrambi je marsikatera reč, ki polepša vašo polt in osveži vaše telo: kumare, limone, para-dizniki, sadje, krompir, star kruh, celo čebula, peteršilj, mleko, led, voda od sočivja in še več tega in takega. Ta sredstva za lepoticenje so vsaj zmerom pristna — in zelo poceni.

Kis, seveda čist in najboljši — vas od sile poživi in osveži. Vlijte majhen kozarec kisa v kopel, pa boste po kopeli kakor prerojeni. Po naporih, a tudi pred potovanjem ali pred trdim delom je taka kopel zlata vredna. Kis in limona delu-jeta oba adstringujoče, to se pravi: oba krčita znojnice. V topli kopeli se znojnice široko odpro, kis ali limonov sok jih pa zapreja. Kadar je komu slabo, zlasti če omedli, ga otirajmo s kisom, pa tudi vdihavanje ostrega kisa člo-veka okrepča.

Olje, zlasti tako imenovano »de-viško olje« ni najprimernejše samo za želodec, temveč tudi za obklad-ke. Nekateri ženske so nam za-radi zlato rjave polti tako zelo

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, kloube itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, za-pestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

všeč, da se jih kar ne moremo nagledati, a tudi vi lahko postanete taki, če se boste zmerom mazali z oljem, kadar pojdetje na sonce ali na oster zrak. Črnci, ki še ne po-znajo mila in vode, se zmerom mažejo z oljem, ker vedo, da jim prične sicer koža pokati in jim po-sivi. Noge in prste na njih je tre-ba po kopeli zmerom natreti z oljem, pa temeljito, zakaj s stalno masažo se noga utrdi in hoja po-stane prožna.

Osvežitev lica. Pogosto je treba lice na hitro in v naglici osvežiti. Tedaj vzamemo za oreh debel kos ledu in ga zavijemo v čisto platneno krpico ali v svež ro-bec, nanj kanemo nekoliko kapljic limonovega soka in si s to ledeno kepo natremo obraz in vrat; po-prej smo ju pa seveda umili z ne-jedkim (otroškim) milom v mlačni vodi, omeščani z borakom.

Jozefina Baker, znana zlatorjava plesalka, neguje svojo kožo samo s svežimi sadnimi sokovi: reženj pa-radižnika, kumare ali jabolka, zmečkana jagoda ali kaj slinčnega so njena najljubša lepotila.

Krompirjevi obkladki polepšajo kožo. Narezati je treba krompir na tenke rezine in jih položiti na obraz, potlej ga sna-memo in izmijemo obraz s čajem iz poprove mete.

Peteršilj polepša kožo, pravi-vo da celo solnčne pege odstrani. Za umivanje obraza si pripravimo tako vodo: dve pesti peteršilja se-sekljamo, poparimo z litrom kro-pa in dodamo pol kavne žličke ben-zojne tinkture.

Cebula omešča žulje, trdo ko-žo na podplatih in prstih. Prive-žemo jo čez noč na boleča mesta, zjutraj jih pa temeljito umijemo, pa še malo kolinske vode poskro-pimo povrh in namažemo z oljem in posujemo s pudrom. (i-k*)

Križarji

Nadaljevanje s 5. strani

je po njem, zakaj verjela je, da je dober in plemenit, tako dober kakor pojó o njem pevci. Res je, velik je in močan, junaški in lep, toda surov in neobrzan. S cvet-jem ga je bila pričakovala; obsuti ga je hotela z nežnimi cveticami, toda preden je vrgla prvi nedolžni cvet njemu pred noge, je videla kako surovo je podrl nekega star-čka, ki se je bil v gneči zadel ob njegovega konja.

Zdaj pa čaka v mali kapelici te-ga suroveža, ki ji je bil prvi tre-nutek, ko je stopil na francoska tla, porušil vse njene dekliske sa-nje. Zdaj ga čaka, da mu postane za večne čase žena pred Bogom in pred ljudmi. Solze se ji blešče v lepih očeh in vsak trenutek jo po-sili spet znova jok, toda ne vda se; močna hoče ostati, ker tako želi njen oče. V njenem mladem življenju je bila to prva žrtev, prva, a tem krutejša.

Zdajci je prišel menih v cerkev, njemu je pa sledil smešni, pritli-kavi Blondel, noseč v rokah veliki, ostro nabrušeni Rihardov meč.

Sancho ga je srepro pogledal.

»Kje je kralj Rihard?«

Menih je pokazal na meč.

»Tu!«

»To je vendar Rihardov pevec!«

»In Rihardov meč.«

Blondel je povedal, nekam ne-rodno se opravičujoč:

»Moj gospodar pošilja namesto sebe svoj meč. Njegov meč naj du-hovnik poroči z lepo princeso!«

»Meč?« je ponovil Sancho in rde-čica ga je obllila. »Kje je tvoj go-spodar?«

»Zadržan je. Tisoč opravič ima.«

Berengaria je stala vzravnanu



Princesa Berengaria

ko sveča. Oči je uprla v rezilo na-brušene meča.

»Torej?«

Sancho je pretrgal tišino. Izpre-videl je, da ni kos mogočnemu Ri-hardu, ki mu je pobral govedo, žito in zob, pa se mu zdaj še roga.

»Takšen je zakon!« je pripomnil menih. »Ko bo vaša hčerka poro-čena s tem mečem, bo poročena tudi s kraljem Rihardom.«

»Pa je poroka tudi veljavna?«

»Do smrti!«

Sancho je bil prijetno presene-čen. Saj mu je bilo nazadnje vse-eno, kdo stopi pred oltar. Svojo hčerko bi rad osrečil, zato želi, da postane Rihardova žena, če bo pa postala tudi angleška kraljica, to mu je manj mar. To bo že Beren-garia s svojimi ženskimi čari sama dosegla. Tedaj je zmagovalno po-gledal hčerko in del:

»Vidiš, otrok moj, da krivo so-diš. Ali ti nisem rekel, da drži Ri-hard svojo besedo, da je plemenit, kakor se kralju spodobi?«

Stopil je k duhovniku, ki je ča-kal pred oltarjem, in mu rekel:

»Pričnite!«

Zdelo se je, da je šele tedaj pri-šlo življenje v Berengario. Nena-doma se je obrnila in stekla k vratom.

»Ne maram, ne maram!«

»Otrok moj dragi!«

»Nočem se poročiti z mečem, nočem!«

Toda Sancho ji je prestregel pot. Nežno jo je objel in jo skušal po-miriti. »Saj se ne boš poročila z mečem,« ji je prigovarjal, »temveč z angleškim kraljem. Objubila si, svojemu sivolasemu očetu si to ob-ljubila.«

Poročna svečanost se je začela. Še trenutek, pa bo krasna dekl-ica, ponosna princesa žive krvi in brezmadežne duše, postala žena ostrega meča, ki ga je nerodno držal Blondel v rokah. Kako kruto razočaranje za mlado dekle, ki sa-nja o ljubezni in nežnosti! Kako brezmejno poniževanje za ponosno princeso!

Take sramote ne bo mogla Ri-hardu Angleškemu nikoli odpu-stiti.

Kako lepo



se pere volno in kako hitro opravi to LUX



pristen samo v tem zavitku

Medtem pa obraca kinara koka-rec za kozarcem, poje in se veseli v razposajeni družbi preprostih vojščakov. Kaj mu je mar, da trpi mlada nedolžna duša zaradi nje-gove ohole surovosti!

Svečani glas duhovnika je pre-kinil žalostne misli mlade deklke:

»Hočeš, Rihard, vzeti za ženo to dekle?«

»Hočem... to se pravi, on hoče!«

je zajekljaval Blondel.

»Hočeš, Berengaria biti žena te-mule možu? Hočeš ostati njegova do konca svojih dni?«

»Hočem!«

»Dovolim vama, da stopita v sveti zakon!«

Ko je bila svečanost pri kraju, je uboga Berengaria poljubila hladni meč in ga zagnala po tleh.

Raztrgala je svoj poročni pajčolan in ga vrgla Blondelu pred noge.

»Vrni mu meč! Pa še ta kos pajčolana mu daj in mu reci, da je to vse, kar bo videl od svoje žene.«

Solze, ki jih je tako dolgo zadr-ževala, so ji zalile oči.

»Sovražim ga, sovražim, sovra-žim! Nikoli mu ne bom tega od-pustila!«

Blondel je dobil Riharda v tabo-rišču. Pravkar je ogledoval svojega ranjenega konja in mu s čisto krpo izpiral rano.

»Sir, vaš meč!«

Rihard je vzel meč in se na-smehnil:

»Ali sem zdaj poročen?«

»Da, sir! Toda... oh, sir, ko bi jo vi samo videli!«

»Nikoli je ne bom videl. Tu sem pogled, rana mojega konja je važ-nejša kakor ta smešna poroka. Daj mi rajši kos platna, da ovijem ko-nju nogó!«

Blondel je še zmerom držal v rokah poročni pajčolan. Rihardu se je zdajci razjasnil obraz.

»Kaj imaš tu?«

»Dar vaše žene!«

Rihard mu je iztrgal pajčolan.

»Mehek je... To bo nekaj za mo-jega konja!«

»Berengaria je dejala,« je rekel Blondel, »da je to vse, kar boste od nje videli.«

»Prav! Saj jutri tako že odpotu-jemo!« (Dalje prihodnjic)



1 Prehlajeni? Za **DINAR**

tableta Aspirina, ki odpravi vse bolečine! Varujte se ponaredb! Na vsaki tableti je utisnjen Bayerjev križ.



ASPIRIN
Glasnik je registrirano v D. B. 1122 od 20. IV. 1935

MALI OGLASI

Mali oglasi socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Prekladi in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1'50 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček, račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znanih oblikih ob enem z naročilom.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MLADEGA ČLOVEKA z najmanj 4 razredi gimnazije ali podobno izobrazbo, ki stopa šele v življenje, ki se ne sramuje nobenega dela in se ne boji nobenih ovir, sprejememo. Ponudbe s kratkim življenjepisom na upravo pod šifro »Mlad človek«.

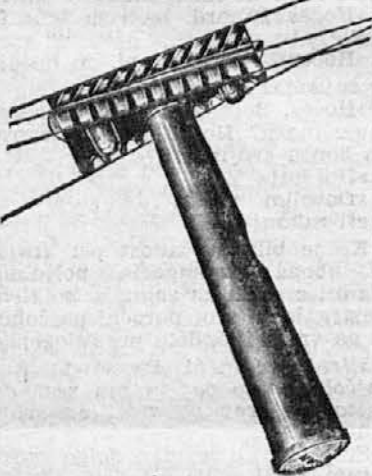
ISČEM POTNIKA za Slovenijo, eventualno zastopnika, ki zastopa že kateri drugi predmet. Vladimir Jagarič, »Merkur«, veletrgovina papirja, Zagreb, Jelencova trg 15.

MLAD FANT se želi učiti za ključničarja ali mehanika. Pogoji hrana in stanovanje. Službo lahko nastopi takoj v mestu ali na deželi. Dopise prosim na upravo pod »Marljive«.

Senzacija je
aparati za britje

„FAZAN“

Ne strga kože,
samo brado brlje!



Brije brez bolečin,
izbrije do kože!

POSEBNOSTI:

1. **PREVZBOČEN GORNJI DEL** prepreči sleherno, celo naj-nedolžnejšo ranitev. Torej stoodstotna varnost!
2. **POSEVNI GREBEN** da rezilu pravilno lego.
3. **POSEVNO VSTAVLJENO REZILLO** med gornjim delom in posevnim grebenom reže varneje ko brivčeva britev.
4. **ZLEBIČI ZA PENO** olajšajo drsenje po koži, aparat se prilepi k licu.
5. **ZARADI PRAVILNE RAZDELITVE TEŽE** je aparat v vsaki legi, tudi pri še tako hudem pritisku priročen in drsi mehko po koži.
6. **VES JE IZ BAKELITA**, zato ne more britvica nikoli zarjaveti, čeprav bi jo kdaj pozabili neosnaženo v aparatu.

Ta aparat prekaša vse dosežanje, lep je, nezlomljiv in priročen. Izdelan je na tri načine:

- I. Ves iz bakelita, temne mahagonijeve barve, v naprej plačan stane Din 35,—, po povzetju za poštno troško več.
- II. Ves iz bakelita v lepi bakelitasti škatici, v naprej plačan stane Din 50,—, po povzetju za poštno troško več.
- III. Polopas, slonokoščene barve, luksuzna izdelava s prav tako škatico stane v naprej plačan Din 75,—, po povzetju za poštno troško več.

Naročila sprejema:

»OSTRICA«, trgovina nožev, je-klenega in galanterijskega blaga, ZAGREB, ILICA Br. 38. Plačila v naprej: Po položnici na ček, račun zagrebske Pošte hranilnice št. 35.399 na ime: Vjekoslav Flosberger, Zagreb. Predprodajalec poseben popust!

Prodajam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

»MERKUR«, VELETRGOVINA PAPIRJA, pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna naklada božičnih razglednic, a tudi ostale slavnostne papirnatne servijete, krep-papir, avlani papir in ostale papirnatne izdelke, ki spadajo v to stroko, imam na skladišču. Cene in pogoji povoljni. Vladimir Jagarič, Zagreb, Jelencova trg 15, telefon 81-94.

NE RAZMETAVAJTE DENARJA

Kupujte pri nas

Otomane od	Din 410—
Couch sofe od	Din 1200—
spalni couch od	Din 1700—
afrik modroci od	Din 210—

TAPETNIŠTVO

ZAKRAJSEK, Ljubljana, Poljanska cesta 17. **PRVOVRSTNI PREMOG** poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom Vrhune Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva c. 25.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

OTROŠKI VOZIČKI, posteljice, mizice, ograje, tricikli itd. solidno izdelano in poceni pri S. Rebolj & drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13, Kolizej.

IZREDNA PRILIKA. Viseko pritično družinsko hišo v Stenjevci pri Zagrebu, tik železniške postaje prodam za samo 80.000 Din. 3 sobe, pritlikline, vrt. Ponudbe Zdučić, Račkoga ul. 5, Zagreb.

Kupim

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

HRANILNE KNJIZICE Mestne v Kranju ali Ljudske v Ljubljani, kupim. Potrebni znesek 10.000—20.000. Ponudbe na upravo tednika pod šifro »Denar takoj«.

ZUPANČIČEVE ZBIRKE »V zarje Vidovec«, »Časa opojnosti« in »Samogovorje kupim nevezane. Ponudbe a ceno na upravo lista pod šifro »Zupančič«.

DOBRO OHRANJENA LETNIKA »ROMANA« 1929 in 1930, nevezana, kupim. Ponudbe z navedbo cene pod »Roman 1929« na upravo

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

GOSPODIČNO, ki je v zadnji številki »Družinskega tednika« dala mali oglas pod »Samo poštnjake prosim sporočila, ali bi se hotela spoznati z inteligentom svobodnega poklica. Ravno tako prosim sporočila o približni starosti. Dopis na šifro »Simpatija«.

MLADO UČITELJICO, značajno, prikupne znanosti in plemenitih čustev, staro 22 do 25 let, dobro vzgojeno, želi spoznati inteligent. Dopise na upravo »Družinskega tednika« pod značko »Samo z dežele«.

STANKO! Zelo se veselim svidenja. Ali je res? Poljube Vera.

HARMONIJA. Zakaj nič ne pišete?

MLAD GOSPOD, intelektualce želi spoznati inteligentno gospodično z dežele. Dopise na upravo pod šifro »Solidnost in dobra vzgoja«.

GLOBOKEGA PRIJATELJSTVA išče skromna ženska duša. Dopise na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Resnost 25«.

KATERI SLOVENEC (SLOVENKA) iz tujine bi hotel dopisovati iz filatelističnih ozirnov? Pogoji: frankiranje pism z brezhibnimi, po možnosti najnovejšimi in čim bolj različnimi znamkami. Ponudbe na upravo lista pod »Filateliste«.

2.000—DINARJEV bi si rad izposodil na dve leti. Obresti po dogovoru. Dopise na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Poštenjake«.

Ženitve

Vsaka beseda 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

GOSPODIČNA čedna, lepe polnovitke postavke, disponentka in dobra gospodinja, z lastnim elegantnim stanovanjem, se poroči z visjim oficirjem ali drž. uradnikom, tudi vdovcem, v starosti 35—40 let. Ponudbe na upravo pod »Samo poštenjake«.

RAD BI SE POROČIL z gospodično 19—25 let, dobro in pridno, ki ima 10.000—20.000 Din prihrankov. Stalno sem uslužben pri TPD. Dopise s sliko na upravo lista pod šifro »Srečen zakonec«.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

BELE ROKE, kljub temu, da gojite sport in opravljate gospodinska dela, boste dobili ali si ohranili z uporabo preizkušene »Creme je fais blanc«. Tuba Din 10,—. Naroča se pri: Nobilior-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

SPANSKI BEZEG, chypre, šmarnica so cvetlice, ki krasno diše. Parfum iz njih, izredne kakovosti, dobite v lepih luksuznih steklenicah. Cena steklenički Din 30,—. Naroča se pri: Nobilior-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljšje in najzanesljivejše sredstvo proti prhljajem in izpadanju las. Slabi in zamerni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica s navodilom Din 30,—. Naroča se pri: Nobilior-parfumeriji, Zagreb, Ilica 34.

NEPOTREBNIM DLAČIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo »Erbol praškas«. To sredstvo takoj odstrani dlaciče a koreninami vred in stane z navodilom Din 15,—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Dlake, cenjene dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10,— (predplačilo), na povzetje 18,—, dve Din 28,—, tri Din 38,—.

RUDOLF COTIL, LJUBLJANA VII Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Za mal' d'narja dost' muzke!

Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
»ELEKTROTON«
d. s. o. z.
pasaja nebotičnika

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzame« ne odstrani kurjih oči, bradavic, trde kože, bul itd.

Ze dalj časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj se se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo. Frane Maček, čevljarna, Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzame«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10,— (predplačilo), na povzetje Din 18,—, dva Din 28,—, tri Din 38,—.

RUDOLF COTIL, LJUBLJANA VII Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Elegantni, praktični lahki čevlji, izdelani iz najboljšega materijala.

„Diplomatke“ čevlji v katerih boste imeli vedno tople noge.

Roto

Dopisujte po našem malem oglasniku!

Kupujte po našem malem oglasniku!

Prodajajte po našem malem oglasniku!

Hubertus

nepremočljiv, moški in damski
Din 250,—, otroški s kapuco
Din 145,—, trenchcoat,
inpregniran samo
Din 429,—, pumparce
od 48 Din naprej dobite pri
PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s
KURIVOM
pri trdki
RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem!



A. & E. Skaberné
Ljubljana

Vsaka dama

ima drugačno postavbo, zato si mora naročiti steznik in nedrček po meri pri I. Salaj

salon za steznike in nedrčke

Ljubljana, Tyrševa 1a/III (dvigalo ves dan na razpolago)